

Yang Yadwang Isinulat Ni Pablo Tung Mga Taga CORINTO

Patkaw Ang Pasanag Tung Kumpurming Magbasa

Tung Primirung Corinto, tinagaman ni Pablong sulwaran yang pagsuruay-suayan nira pati mga prublima nirang duma. Pagkatapus tung pira pang bulan, nagbalik dang nagbisita tung nira. Piru durug pungaw yang pinakawut na ay pinabengelan da ilem nira (2:1), ig midyu tung nagduma ra ka yang pagirilalaan nira. Purisu nagplanu ra rin ang magbalik si tung nira (1:15), piru naguman da yang isip na ay nademdeman na yang nainabu atiating pagbisita na duun ang parariu ra tanirang pinungaw ta duru (2:1). Purisu imbis balikan na sing uman tanira, naisip da ang mas matinlu, sulatan na ra ilem kanay tanira ta malebat-lebat, basi pa ra ilem mamamanan da tanirang mamagsugat natetenged tung mga ubra-ubra nirang kamali (2:1-4) Yang isinulat nang atii indi nalgud tung kasulatan ay naplek da. Atiating pagelat da ta balita kung unu pay pinakawut na, napaginesel da rin ang nagsulat da tung nira ta maning tiang mga bitalang malebat-lebat (7:8). Piru tung pagbagas nira ni Titong pinapagekel na yang sulat ang atia, baklu ra ngaskeay na ang naa pala, durug tinlu yang pinakawut na. Purisu, kumus matinlu yang dinangat na (7:6-16), nagpasulat si ang para ipaekel na si tung ni Titong magbalik duun tung Corinto. Ya ra taang sulat ang naa.

Ugaring ilem, atiating indi pa nagapaekel na, kinawutan si ta balitang makapupungaw si ang may mga taung namagsubli tung anya duun ang ya ray pamagkuntra ta maayen tung anya. Nagabangdanan da nganing nirang belagan matuud ang apustul. Ay yang gustu nira tiwakawen da nira ti Pablo ang para taniray ilalae yang mga tumatalig. Dispuis yang nagitulduk nira natetenged tung ni Ginuung Jesus ig tung Espiritu Santo, durung pisan agkalawid tung ipinagpakawut ni Pablo tung nira atiating primiru (11:4). Purisu, kumus maning da ka man tii, ti Pablo tanya naisip dang sugpatan na ra kanay yang sulat na, baklu ra ipaeklay na tung ni Tito. Yang isinugpat nang atia, ya ra yang kapitulu 10 asta 13. Kapurisu aparti ra ta tunadas yang isinugpat na kay tung natkaw ang ipinasulat na bilang kapitulu 1 asta 9. Ay kipurki tung 10 asta 13, nagdipindir da ta maayen tung pagkaapustul nang nagatagaman ta pagrangga. Kapurisu tung pagkereng ni Pablo tung pagkaapustul na, midyu tung nagaregsanan ilem

ang magintra ra paambug. Belagan ang maganing ang tanya pagpabantug tung nira, kung indi, gustu na ilem ang pakdulan na tanira ta matinlung mapatielan nirang para kenggan da nirang mamauwal tung mga manigtulduk ang atia (5:12). Dispuis yang pinabilugan na enged ang pagpaambug, belagan yang sadiling puiusa na, kung indi, ya ra ilem yang kumpurming pagpailala tung pagkamaluway na (11:30) ugud duun da nga pruibay ang tanya, maskin maluway ka man, nagapaktel da ka enged yang Dios tung pagerekelen na tung pagkaapustul na (12:9).

Dispuis pa, tung sulat ang naa durung maita tang matinlung mapangayapan ta para tung mga sadili ta sasa may sasa pati tung ikaayen yang grupu ta. Tung 1:3-4 maintindian ta kung aywa nagapasaranita ta pinitinsia ang kaisan. Tung 3:5 maintindian ta ka ang maskin unu pay ipiniar yang Dios tung yaten ang ubraen para tung ikadengeg na, masarangan ta ka ilem ekel tung pagpaktel na tung yaten. Tung 3:18 ngaskeay ta ka ang kung pirling pabilugan ta mga isip ta kung unu pag katinlu yang kadengegan ni Ginuung Jesus, asan da agimakluay yang Espiritu Santo yang mga isip tang asta mas pang magatuita rang magatu tung anya. Tung 4:7 ang magdarusun, maintindian ta ka ang yang Matinlung Balitang ipinagpiar yang Dios tung yaten ang para ipagpakawut ta, maning pa tung sasang manggad ang durug kamaal ang pagkatapus itang piniaran na maning pa tung sasa ka ilem ang urun ang parabtangan ang malpes da ka ilem ang madiadu. Maning tia yang palaksu na ugud asan da ngaintindiy ang anday dumang may puiusa asan, kung indi, ultimu ra ilem yang Dios ang pagpaktel tung yaten. Tung 4:16-18 nga bilugay ta kung aywa indiita ra ka enged magpaluway tung ubrang nagipatuman ni Ginuu ta tung yaten ay natetenged yang nagaprusigiran ta may kantidad nang durung pisan agkatimbang ang maskin indi ta pa nagaita simanyan, piru ya ray magnatis ang asta tung sampa. Pagkatapus asan tung 5:1-10 nga maresmesay ta kung unu pay mainabu tung yaten tung uras ang ita mapatay ang durug katinlu yang nagielat yang Dios tung yaten. Durug tinlung demdemen ta yang inaning ni Pablo tung 5:15 ang kung itang pinakugmatayan ni Ginuung Jesus, pinaeyanganita ra anya ta ipagpangabui tang baklu ang liit tung anya, simanyan anda ray gana tang magsikad pa tung sadiling kalelyagan ta, kung indi, yang nagipalusu tang sikaren ya ra ilem yang kalelyagan yang nangerengan tung yaten ang nagpakugmatay. Kung paranekan ta ta pagbasa yang 5:17, mabilugan ta ra yang binuat yang Dios tung yaten atiang pagtalig ta tung ni Ginuung Jesus ang maning pa tung inimuita si anyang baklu. Purisu taklib da yang dati, ig yang baklu taa ra tung mga sadili tag pagandar. Pagkatapus tung 5:18-21, maintindian ta ka kung ya pa agaring nakuat da yang pinagsangkelan da rin yang isip yang Dios ang magpaulik tung yaten ang makinasalananen. Dispuis, kung padayunan tang basaen yang 6:1-2, maskean ta ra ka yang sasang pangamanan ta ang maskin tinapnayita ra ka man yang Dios natetenged ilem tung kaneeman na, muya, kung pawaya-wayaan ta, anda ray pakawutun nang matinlu tung mga ugali tang magbaklu. Sayang yang planu yang Dios ang matinlu ra rin para tung yaten. Kung padayunan tang basaen yang isinulat na tung 7:9-11, asan da ka ngaintindiy ta ang kung itang mga tumatalig pakapungawenita ra yang Dios natetenged tung mga ubra-ubra tang belagan

tama tung pagteleng na, puiding asanita ra ngaeyangay ta ipanligna ta tung mga ubra-ubra tang mga maning tia. Atia, yang kapupungawen tang maning tiang klasi na yang pisan ay nagauyunan yang Dios kipurki tung panligna ta, asan da ngaulikay yang pagurusuyun ta tung kalelyagan na ang nagkawaldang da ang pagkatapus andang pisan pagineselan ta tung kapupungawen tang maning tia. Dispuis tung kapitulu 8-9, may durug tinlung paneem-neeman ta kung ya pa agaring maeyanganita ta kinaisipan tang masalamaitang magpakdul ta itawang ta tung duma. Yang matinlung sauluena ta ya ra yang sasang bitala tung 9:8 kung ya pa agaring maging bastanti ra yang magamit tang magbuat ta maskin unu pang ikaayenay yang mga masigkatau ta. Kung padayunan ta ta pagbasa yang inulit ni Pablo tung 10:17-18, asan da ngaskeya ta ang ultimu ra ilem yang Dios ay dapat ang ipabantug ta, belagan da yang mga sadili ta. Belagan aprubadu yang taung pagpabantug tung sadili na, kung indi, maging aprubadu ilem kung tanya bantugun da ni Ginuu ta. Pagkatapus tung 12:9 may durug ka tinlung ayapen ang ya ra yang tinuwal ni Ginuu ta tung ni Pablo ang aywa indi na ra kuaan yang maning pa tung tenek ang tumineneng da tung tinanguni na: “Ay kipurki kung aria pag luwayay, asan da ka nga simanay mu yang kagaemanung mas pang kemtel ang magtawang tung nuyu.” Pagkatapus tung kapitulu 13:5, may sam bilug pang inaning na ang dapat ang paneem-neeman ta ka: “Yang mga sadili mi mismu, ya ray dapat ang insapuen mi ta maayen. Bilang talimaanen mi kung talagang matuud yang pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo bilang nagapanuntan mi ka ta pagturumanen mi yang mga kalelyagan na.” Ay ya pa agari, kung kaisan, durung kalelyag tang manginsapu tung mga ubra-ubra yang mga kaputulan ta. Piru naa pala, landaw tung tanan ang yang mga sadili ta mismu ya ray dapat ang tukawen tang insapuen ta mupia kung ita talagang pulidung pagtalig ang matuud tung ni Ginuung Jesus u kung indi. Kidispuis pa, matinlu kang basaen ta yang inaning na tung 13:13 ang para duun da nga panaway ta kung unu pay kabagay-wagayan yang pagkadios yang Dios ang tulu tanirang paglulukutan tung sa nga Diosan ilem.

Yang Kamtangan Yang Sulat Ang Binulus-bulus

1:1-11 Yang Intrada Yang Sulat

1:12–2:4 Nagipagpasanag Na Kung Aywa Naguman Da Yang Planu Nang Magbalik Duun Tung Nira

2:5-11 Nagaingaluk Na Tung Nira Ang Patawaren Da Nira Yang Sasang Aruman Nirang Pagsugat Da Natetenged Tung Binuatan Nang Malain

2:12-13 Natetenged Tung Paglingtan Yang Isip Nang Indi Pa Nagakawut ti Tito

2:14–7:4 Yag Pukisay Na Yang Pagiristuriaen Nang Ilinakted Tung Pagkaapustul Na Kung Unu Pa Enged Ay Pinangapunglan Na

7:5-16 Nagibalita Na Kung Ya Pa Agaring Kumintel Da Yang Isip Na Ekel Tung Ibinalita Ni Tito Kung Unu Pay Pinakawut Yang Isinulat Na Tung Nirang Malebat-lebat

Kapitulu 8–9 Natetenged Tung Kuartang Nagatutuwood Nira Ang Para Itawang Tung Mga Tumatalig Ang Pamagkaliwag Da Duun Tung Jerusalem

Kapitulu 10–13 Yang Nagipagdipinsa Na Tung Pagkaapustul Na

Yang Intrada Yang Sulat (1:1-2)

1 ¹Yang nagpasulat tia yuung ti Pablong pinilik yang Dios ang maging sasang apustul ni Jesu-Cristo bilang sasang taraligan nang magbawalitaen natetenged tung anya. Yang sulat ang atia ipinaekel da yamen ni Timoteo^a ang sasang putul ta tung numyung sam pundaan asan tung Corinto ang binuat da yang Dios ang mga kinasakpan nang sadili pati tung kadaklan ang mga kinasakpan na asan tung intrung sinakepan yang Acaya^b.

²Yang nagipagampu yamen para tung numyu ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman yang Ama tang Dios ang pagpadagen-dagen tung numyu durua ni Ginuu tang Jesu-Cristo ig mas pang ikasadya mi yang kaampiran mi tung nirang naang baklu.

Yang Pagpasalamat Ni Pablo Tung Dios Natetenged Tung Paglinga-linga Na Tung Isip Na (1:3-7)

³Bagay ang pisan ang dayawen ta yang Dios ang ya ka man mismu yang Dios ang pinanaligan ni Ginuu tang Jesu-Cristo atiang taa pa rin ang ya kay paganingen nang Ama na. Ya ra kay nagyaring Ama ta ang durung pisan agkainildawen tung yaten ig ya kay Dios tang paglinga-linga ang pirmi tung mga isip ta. ⁴Pati tung mga isip yamen ang mga apustul, ya kay pirlinging paglinga-linga, maskin unu pang kaliwaganay ang nagapasaran yamen ugud asanami ra ka ngaeyangay ta ipaglinga-linga yamen tung mga putul tang nagapasaran ka ta sari-sari kang mga kaliwagan ekel tung nagaispirinsiaan yamen tung paglilinga-lingaen na tung mga isip yamen. ⁵Nagakayanan ka yamen tia ay kung ay pa tiing pagdakel dang pagdakel yang mga kaliwagan ang nagapasaran yamen sigun ka man tung pagkererengen yamen ang naa tung ni Jesu-Cristo ang ya ra kay napasaran ta duru-duru kang mga kaliwagan, duun da kag pagdulang agpagdulang yang pagrilinga-lingaen yang Dios tung isip yamen ekel tung ni Jesu-Cristong pirlinging pagpakigsasa tung yamen.

^a **1:1a** Yang ipinagsambit na tung ni Timoteo puiding duruang bagay. Puiding ya ray pinapagsulat na yang sulat ang naa kag yadwa pa gustu na kang maintindian nira ang yang tanan ang inaning na tung sulat, luyus dang pinaugtunan ni Timoteo. ^b **1:1b** May dumang mga tumatalig duun tung sinakepan yang banwang Acaya ang katulad tung Atenas (Mga Binuat-buatan 17:16-33) may Cencrea (Mga Binuat-buatan 18:18).

⁶Kada mapasaranami ra nganing ta mga kaliwagan, yang pakawutun na, asanamu ra ka nga tawangay yamen. Ay kipurki, kada linga-lingaen da nganing yang Dios yang mga isip yamen, asanami ra ngaeyangay ta matinlung ipaglinga-linga yamen tung mga isip mi ang para maagwantaan mi ra ka yang mga kaliwagan ang magkapariu ka tung nagagwantaen yamen. ⁷Purisu dakulu yang sarig yamen tung numyung maagwantaan mi tia ay nagaskean da yamen kung sang kasaayanita ra kang nagapasaran ta mga kaliwagan, sang kasaayanita ra kang linga-lingaen yang Dios.

**Nagasambit Na Yang Sasang Kaliwagan Ang Napasaran
Nang Durung Pisan Agkalebat (1:8-11)**

⁸Nagasambitu tia, mga putulu, ay gustuung ipaintindi tung numyu natetenged tung sasang kaliwagan ang napasaranu tan taa ra tung sinakepan yang Asia. Yang kalelebaten yang kaliwagan ang atii, subra ra tung masaranganung agwantaen ang asta naplekanaw ra ilem ta ipagtaligu ang malibriaw pa. ⁹Tung pagpamalaru talagang tung kamatayenaw ra ka enged manalunga. Piru nagkamaninganaw ra ta maning tia ay ugud asanaw ra nga pisanay ta ipagtaligu tung sadiliu ang para anda ray dumang mataliganu, kung indi, ultimu ra ilem yang Dios ang maskin pa yang mga taung patay ra, kayanan na pa ka enged ang buien sing uman. ¹⁰Ang pagkatapus tanya ra ka man ay nagpalibri tung yeen tung kamatayenung atiiing siguradu ig ya ka man ay magpadayun tung pagparalibrien na tung yeen ang maskin pa tung uras ang panalungaanyay paginetegan yang isipung ipalibriaw ka enged anya. ¹¹Puidiamu kang magpakigtawang tung yeen ekel tung pagarampuen mi ugud dakeleng mga ityurang tumingaraan ang mamagpasalamat tung Dios natetenged tung tawang nang dakulu tung yeen ekel ka tung numyung dakele kang nagarampuen.

**Pangerengan Ti Pablo Tung Sadili Na Ang
Limpiu Yang Kunsinsia Na (1:12-14)**

¹²Magkabagay ra ang ipagampuaw numyu ta maning tia ay may sasang bagay ang indi enged ikaeyakung sambiten ang maskin yang sadiling painu-inuu sistigus tung pagkamatuud. Yang pagpakignunutu tung tanan ang mga tau, landaw ra tung numyu, tedek tung kinaisipanu ang anda kay danyu na natetenged ya ray nagipaeyang yang Dios tung yeen. Belagan yang pagkamatakung pangkaliwutan ay nagataliganu, kung indi, ultimu ra ilem tanya. ¹³⁻¹⁴Talagang matuud tia ay kipurki maskin tung mga sulatu ang nagipaekelu tung numyu, belagan ang maganing ang pagsangaan yang pamitalaw, kung indi, teed da ilem tung nagaintindian ming pagbasa. Dispuis, maskin midyu indi mi pa nagasuut

ta maayen yang isipu, may sarigu ka tung numyu ang basi pa ra ilem, tung pira pang kaldaw, masuut mi ra ka engaged ta mupia ugud kung maglekat da nganing ti Ginuung Jesus, masadya ra tung mga isip ming magpadengeg tung yeen tung katalungaan na ang katulad ka tung yeen ang masadya ka tung isipung magpadengeg tung numyu.

**Yang Pagdipindir Ni Pablo Tung Pagkaapustul Na Ang Yay
Nagadiskumpiar Yang Duma Tung Nira (1:15-22)**

¹⁵Kapurisu kumus maning da ka man tia yang sarigu tung numyu, naisipanu ra rin ang tukawenamu ra yeen ang palaksuan ugud ikaayen mi ta maduang bisis yang pagbisitaw asan. ¹⁶Ay yang planuu rin, tung pagdistinuu duun tung Macedonia, lambirenamu ra kanay yeen. Utru si kung magliitaw ra nganing tung Macedonia, asanaw si kanay magbalik tung numyu. Ay tung maning tia may lugar ming magpadagen-dagen tung yeen tung pagsaraayenung manganing duun tung Judea. ¹⁷Numaan pala, natetenged ilem inumanu yang planuung atia, basu aningenaw ra numyung sulut-beteng yang isipu? Kanisip mi wasung pauman-uman yang planuu ang katulad ka tung pagabuat yang mga taung pagpaguyud tung sistima yang kaliwatan ang numaan magpae ang pagkatapus, buay-wuay ta gesye, indi ra? ¹⁸Kung ya pa agari yang Dios mataligan tang matuud yang bitala na, maning ka tiang mataligan mi ang yang nagianingu tung numyu, belagan sulut-beteng ang numaan magpaeew ang pagkatapus indiw ra. ¹⁹Kipurki ti Jesu-Cristo nganing ang yay paganingen ang Ana Yang Dios ang tanya ka man ay nadapatan yang ipinagpakawut yamen na Silvano ni Timoteo tung numyu, nagaskean mi ra ka ang belagan kang laging sulut-beteng yang mga pangaku na ang numaan ee ang pagkatapus indi ra. Kipurki tanya, yang mga pangaku na, ee ang asta tung sampa. ²⁰Kipurki yang kumpurming pinangakuan yang Dios magkamatuud da ka engaged ang tanan ekel tung anyang magkereng. Purisu ekel tung anya, kada magsaragpunita ra nganing ang magpurutul, nagapagdiklaraita ang talagang magkamaningan da ka man tiang mga pinangakuan na ang asan da ka nga padengegay ta yang may pangaku. ²¹⁻²²Dispuis yang pagpabaked tung pagrampilan yamen ni Jesu-Cristo pati yang pagrampilan mi, ya ra yang Dios mismu. Ya kay nagpilik tung yeen ang para magamitaw ra anya tung planu na. Ya kay maning pa tung nagmarka tung yeen ang yuu anya ra ekel tung pagpatinir na tung yeen yang Espiritu Santo ang yay maning pa tung sasang pundung ipinatkaw na ang talagang kegnan na ka engaged yang tanan ang pinangakuan na^c.

^c 1:21-22 Simpri, tanirang taga Corinto lugud da ka tung mga inaning ni Pablong atia. Ugaring ilem, natetenged tung pagkereng na tung pagkaapustul na ang nagadiskumpiar ta duma, binugus na ra kanay yang rasun na tung sadili na.

Yang Natengeran Na Ang Aywan Inuman Na Yang Planu Na (1:23–2:4)

²³Simanyan nagainambitu ra yang Dios ang kung belag matuud yang nagibitalaung naa, puiding parusaanaw anya. Yang indi ra kanay ipinagdayunung minangay si tung numyu asan tung Corinto, ay ang para pasinsiaenamu ra yeen ang indiamu ra kanay padapatanu ta disiplina. ²⁴Piru belagan ang maganing ang yang katuyuanu asan ang yuu magadi tung numyu sigun tung pagtaraligen mi ay kipurki nagaskeanu rang laging mabaked. Kung indi, gustuu ilem din ang magpakigsasa ta matinlu tung numyu ugud magtarawang-tawanganita ang para mas pang magkasadya yang mga isip tang pagtuman yang nagauyunan yang Dios.

2 ¹Binilugu ra yang isipu ang indiaw ra kanay magdayun ang mangay asan tung numyu nusias may kapungawan si^d. ²Ay ya pa agari, kung mangayaw ra asan, ang pagkatapus pungawenaw si, tinu pa kayay maglipay tung yeen? Andang pisan! Ay ya pa agaring mapasadyaaw pa numyu atiang pungawenamu ra ka? ³Purisu nagpaekelaw ra kanay ilem ta sulat^e tung numyu ay ugud kung angayenamu si nganing yeen ang uman, indiaw si pakapungawen yang mga tau mismu ang dapat da rin ang ikasadya yang isipu. Ay may sarigu tung numyung tanan ang kung yuu sadyaanaw ra, pati yamu sadyaanamu ra ka. ⁴Kipurki iugtulu tung numyu, atiang pagsulatu tung numyu yang sulat ang atii, nakurianaw ra ta durung pagisip ang asta duru ra atiang pagtarangitenu kung unu ra ilem ay apiktar na tung numyu. Sinulatanamu ra nganing yeen ta maning tiing matigbak-tigbak, belagan ang maganing ang para pakapungawenamu ra yeen, kung indi, ugud asan da nga maladmaray mi yang gegmaw tung numyu kung ya pa agarig kalutuk.

Yang Nagikunsiu Na Tung Nira Natetenged Tung Sasang Aruman Nirang Nagbuat Ta Makapungaw Tung Anya (2:5-11)

⁵Kung tinu pay nagpakdul ta kapungawan asan, belagan ilem yuu yang pinakdulan na^f, kung indi, midyu mas pang yamung tanan asan. Ya ra aganingayung *midyu* ay indiaw ilem malelyag ang mas pang dulanganu yang kalelebaten yang binuatan nang atii. ⁶Ustu ra tiang disiplinang atiang nagipagpadapat mi tung anya kipurki may pinakawut na ra yang katuyuan yang pinagiriguan ming intirung sam pundaan. ⁷Kaministiran patawaren mi rang paktelen yang isip na ay nusias dereegen da yang kapupungawen nang subra ang

^d 2:1 Atiang panyadwang pagangay na duun, dakulung kapungawan ang pinakawut na. Taa ra ilem nga sambitay na yang angay nang atii. ^e 2:3 Belagan yang sulat ang naa ig belagan ka yang primirung isinulat na (1 Corinto), kung indi, ya ra yang sam bilug pa ka enged ang isinulat na tung nira pagkatapus ipinaekel na ra yang 1 Corinto ig baklu ka isulatay na yang sulat ang naang 2 Corinto. Yang sam bilug ang atii sinambit ka ni Pablo tung 7:8-12. Ugaring anday kupiang nabutwan. Purisu indi ta ra maskean kung unu pay inaning ni Pablo tung sulat ang atii. ^f 2:5 Yang binuat yang taung atia tung ni Pablo, puiding sasang pagrangga tung anya pagkatapus yang pagbisita ni Pablo duun tung nira ang durug pungaw yang linuaan na ang katulad ka tung sinambit na tung 2:1.

muya asan da ilem temegka. ⁸Purisu yang nagaingaluku wa tung numyung sam pundaan, ipaita mi engaged tung anya ang talagang nagamaal mi pa ka engaged. ⁹Kipurki ya ra ka man atiang ipinagsulatu tung numyu tan taa ra ang padapatan mi ta disiplina yang aruman tang atia ugud asanamu ra nga sukdayu kung yamu talagang riparasiun ang pirmi ang magtuman yang kumpurming nagituwulu tung numyu. ¹⁰Dispuis kung tinu pay disisiunan ming patawaren asan, yuu ya ka. Ay kipurki para tung yeen, kung unu pang kasalananay ang ipinatawaru tung sasang tau, kung alimbawa may dapat ang ipinatawaru tung anya, pinatawaru tia para tung ikaayen ming sam pundaan kag yadwa pa nagaskeanu ra kang lagi ang yay nagaayunan ni Jesu-Cristo. ¹¹Ay yang pagasikad ta asan ang indiita ra maidyaan ni Satanas ay kabisadu ta ra kung unu pay mga taktika nang magrangga tung pagsarasaan ta.

Natetenged Tung Paglingtan Yang Isip Nang Indi Pa Agakawut Ti Tito (2:12-13)

¹²Numanyan atiang pagkawutu duun tung Troas ang para magparakawutunaw ra yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo tung mga tau duun, pinakdulanaw anya ta lugarung matinlu ang para maubraw tii. ¹³Piru maskin pang maning da tii, belagan pa ka engaged malimeng yang pagirisipenu sigun indiami ra nagbagas ni Tito ang sasang putulung tinuwulung mangay asan tung numyu^g. Purisu anday dumang binuatu, pinamaananu ra ilem yang mga taga duun ang nagpatabukaw ra tani tung Macedonia.

Nagakayanan Na Yang Pagerekelen Na Tung Katengdanan Na Natetenged Ilem Tung Pagpakel Ni Jesu-Cristo Tung Anya (2:14-17)

¹⁴Abaw piru, maskin maning da tii yang palaksu yang pagirisipenu, durung pisan agkadakul yang pagpasalamatu tung Dios natetenged tung pagerekelen na tung yamen. Ay kumus pinapandeeg na ti Jesu-Cristo tung tanan ang namagkuntra tung anya, asanami kang pirmi nagipagapil na^h. Nagagamitami ka

^g 2:13 Ti Tito puiding ya ray pinapagekel ni Pablo yang isinulat nang atiang sinambit na tung 2:4. ^h 2:14 Tung birsikulung naa, may sasang pananglit ang ginamit ni Pablo natetenged tung sasang ugali yang mga sundalung mga taga Roma. Kung may sasang iniral ang nandeeg da tung gira, kung mulik da nganing duun tung Roma, yang mga sundalung dineeg na nagapapagguyuran na tung mga karsada, kasiraan da ka tanira yang mga sundalu nang sadili. Bilang mamagprusisiun tanirang tanan ang para magpadengeg yang iniral nira tung katalungaan yang dakeleng mga tau. Tung prusisiun ang atia, may mga paamut ang ya agipatawukay para maanlup da yang mga dios-dios ang atiang nagatutuan nira. Pagkatapus yang pagprusisiun, pangimatayen da yang mga sundalung dineeg nira tung gira.

anyang pagpaintindi tung mga tau natetenged tung ni Jesu-Cristo ang yay maning pa tung sasang paamut ang pagulimpeg da yang banglu na tung maskin ay pa ilem. ¹⁵Ay tung pagparakawutun yamen tung mga tau yang Matinlung Balitang naa natetenged tung ni Jesu-Cristo, yang kaalimbawaan yamen maning pa tung sasang paamut ang nagipatawuk ni Jesu-Cristo tung katalungaan yang Dios. Ig yang amut na maning pa tung nagauwu ra ka yang mga taung nagatapnay ra ni Jesu-Cristo pati yang mga taung pagpablag da tung Dios ang duun dag panalunga tung kadiaduan ang asta tung sampa. ¹⁶Para tung mga taung duun dag panalunga tung kadiaduan, yang pagintindi nira tung nagipagpakawut yamen ang naa, maning pa tung sasang durug buyung pagekel ta kamatayen. Piru tung mga taung nagatapnay ra ni Jesu-Cristo, maning pa tung sasang durung pisan agkabanglu ang pagekel ta pagsarapenan nira yang Dios ang asta tung sampa. Kung tung sadiling pursora na ilem, tinu pa kaya ay masarang ang magekel tung katengdanan ang naang maning tiang durung pisan agkaimputanti yang apiktar na tung mga tau? ¹⁷Belaganami pariu tung dakeleng mga manigparakawutun ang yang bitala yang Dios ang nagipagpakawut nira nagalaktan da nira ta belagan tamang nagitulduk ang para panginguartaan da ilem nira yang mga taung nagapampakawutan nira. Kung indi, tung pagparakawutun yamen, andang pisan ay pagasikad yamen para tung mga sadili yamen, maskin unu pang bagayay. Kung indi, yang pirming agdemdemen yamen ang yami ka ilem agtuwulay yang Dios ang ya kay panginsapu tung yamen ang pagparakawutun ig taa ka tung yamen ti Jesu-Cristong pagpakigsasa.

Taniray Maning Pa Tung Sulat Ang Pagpailala Tung Pagkaapustul Na Natetenged Tung Linuaan Yang Pagparakawutun Na Tung Nira (3:1-3)

3 ¹Muya may maganing si ang yang sinambitung atia sasang pagpaambugu ra ilem tung sadiliu. Piru belag. Yuu belag pariu tung dumang mga manigtulduk ang kaministiran may mga sulat bilang kabakeran ang mapaita nira tung numyu ugud risibien mi ubin magpasulat tung numyu ta mapaita nira tung duma. ²Ta yeen, yang sirbing kabakeranu pagpailala tung pagkaapustulu yamu ra ka mismu ang ya ray iginurit tung pupusukun mi ang puiding basaen ang intindien ta tanan ang mga tau. ³Bistu ra ang yamu maning pa tung sasang sulat ang isinulat ni Jesu-Cristo mismu ekel tung pagparakawutunu tung numyu. Yang ginamit nang nagsulat belagan tinta, kung indi, ya ra yang Espiritu Santong durug builu yang pagurubraen na tung mga isip mi. Ig belagan kang mga batung

pinasagi ang pinagsulatan na ang katulad ka tung binuat na atiang tukaw tung timpu pa ni Moises, kung indi, ya ra yang mga pupusukun mi mismu.

Tanya Nagapaeyangan Yang Dios Ta Ikaya Nang Magparakawutun Sigun Tung Baklung Ipinagpakigpaigu Na Tung Mga Tau (3:4-6)

⁴Nagapagbitalaw ta maning tia, ay dakulu yang kumpiansaw tung Dios ang maning da ka man tia yang inubra na tung numyu ekel tung pagpakigsasa ni Jesu-Cristo tung yeen ang nagparakawutun tung numyu. ⁵Ugaring belagan ang maganing ang yang pagpabetangu tung sadiliu ang yang katengdananung naa kayananu tung sadiling ketelu, kung indi, nagasaranganu ka ilet natetenged tung pagpaktel yang Dios tung yeen. Kipurki anday panaliganu tung sadiliu ang para magpabetangaw ka rin ang kayananu ka yang ubrang naa, kung indi, nagasaranganu ka man nganing tia natetenged ilet tung tawang yang Dios tung yeen. ⁶Ay kipurki tanyay nagpaeyang tung yeen ta ikayaw ang manirbian tung anya ang magparakawutun tung mga tau natetenged tung baklung ipinagpakigpaigu na tung nira. Yang palaksu yang baklung ipinagpakigpaigu nang naa, belagan pariu tung dating ipinagpakigpaigu na tung nasyun yamen ang Israel ang may mga katuwulan ang dapat tumanen yamen, kung indi, asan agipapanaway na tung pagirimakluen yang Espiritu Santo tung kinaisipan tang mga tau. Kipurki kung yang panaligan yang sasang tau ya ra yang pagturumanen na yang mga katuwulan ang atia, magdayun da ka enged yang pagpablag na tung Dios ekel tung paglalampasen na. Piru tung pagimaklu yang Espiritu Santo tung kinaisipan na, asan da ngaeyangay ta ipagpangabui nang baklu.

Mas Pang May Pagkamatindu Na Yang Baklung Ipinagpakigpaigu Yang Dios Kay Tung Dating Ipinagpakigpaigu Na (3:7-11)

⁷⁻⁸Atiang pagtukud yang Dios tung dating pakigpaigu na tung nasyun ang Israel ang may mga katuwulan nang iginurit na tung mga batung pinasagi, bistu ra yang kasusulawen nang nagpailala tung kagaeman na. Maskin amat-amat da ka man ang nagaludas tung ityura ni Moises yang kasusulawen ang atii, yang mga masigkanasyun ni Moises indi ra nangagwantang nangateleng ta madekdek, yang kasusulawen nang puirtiⁱ. Ig disir kung may kanunut na nganing ang kasusulawen atiang pagpundar yang Dios tung dating pakigpaigu na ang asan da ka man nga pablag yang mga tau tung anya, simanyan mas pang may apiktar nang maktel yang kagaeman nang nagipanunut na tung pagirimakluen yang Espiritu Santo tung kinaisipan yang mga tau. ⁹Kipurki kung nagpaita yang kasusulawen na atiang pagtukud na yang dating pakigpaigu nang

ⁱ 3:7-8 Exodo 34:29

atii ang yang pakawutun na tung yaten ang mga tau asanita ra nga sintinsiaay na tung kalainan, ig disir simanyan kapin pang pagpailala yang kagaeman na tung ipinagpakigpaigu nang naang baklu ang asanita ra ngausgaray nang saluita rang pisan tung pagterelengen na. ¹⁰Kidispuis pa, maskin may pagkamatnlu na ka man ang matimbang atiang dati, piru puiding aningen ta ang napekan da ta pagkamatnlu na natetenged tung baklu ang yay mas landaw ta pagkamatnlu na. ¹¹Kipurki kung may pagkamatnlu na nganing yang dating atii ang indi nagnatis, kapin pang may mas pang pagkamatnlu na yang baklu ang yay magnatis ang asta tung sampa.

**Nagasambit Na Yang Maning Pa Tung Pagtakleb Tung Isip Yang
Mga Tau Kung Ya Pa Agaring Makuat Ang Para Mabilugan Da
Nira Yang Kantidad Yang Kadengegan Ni Ginuu Ta (3:12-18)**

¹²Kapurisu kumus dakulu yang sarigu ang mas maktel yang builu yang pakigpaigu nang naang baklu kay tung dati, anda enged ang pisan ay pandalendenanung ipagpakawutu tung mga tau kung unu pay palaksu na. ¹³Yang pasaisung pagparakawutun belagan pariu tung ni Moises atiang tukaw ang yang ityura nang dineetan yang kasusulawen yang Dios, ya rag dapenay na ta ringging awal ugud indi ra matelengan ta madekdek yang mga masigka Israel na yang kasusulawen nang atiang amat-amat dang pagpurawas. ¹⁴Piru maskin tama yang pagasikad ni Moises ang nagdapien tung ityura na, anda ray pinakawut nang maayen^j. Ay ya pa agari, namagpategas da ka enged ang asta indi ra namagusuy tung ipinagpakigpaigu yang Dios ang atii tung nira. Midyu magkaanggid-anggid da tung mga kanubli nira simanyan, ay kipurki kada basaen tung nira yang isinulat ni Moises natetenged tung dating ipinagpakigpaigung atii, maning pa tung may dapen kang nagatakleb tung mga isip nira ang katulad ka tung ipinagdapien ni Moises tung ityura na. Indi pa ka enged nagakuat. Kipurki baklu ra makuat tia, kung italig da nira yang mga sadili nira tung ni Jesu-Cristo. ¹⁵Talagang indi pa ka enged nagakuat tia ay natetenged ang asta ra ilem simanyan, kada basaen tung nira yang mga katuwulan ang isinulat ni Moises, yang pagintindien nira asan, kung matumanan nira yang mga katuwulan ang atia, asan da tanira nga risibiay yang Dios buat. Yay maning pa tung sasang pagtakleb tung mga isip nira ang indi ka enged maintindian nira ang yang dating ipinagpakigpaigu ang atii, durung pagkakulang na. ¹⁶Piru kung tinu pay manalunga tung ni Ginuung Jesus ang para italig na ra tung anya yang sadili na, asan da ka nga kuat yang maning pa tung dapen ang nagtakleb

^j 3:14 Yang pagasikad na, ang para indi mangaplekan ta pangalang nira tung ipinagpakigpaigu yang Dios tung nira ang yay nagipagpadapat na tung nira.

pa rin tung isip na^k. ¹⁷Dispuis kung tinu pay manalunga tung ni Ginuung Jesus, asan da ngaipalgunay na tung baklung ipinagpakigpaigu yang Dios ang yay nagamanguluan yang Espiritu Santo. Ig kung tinu pay nagamanguluan yang Espiritu Santo, luas da tung pinagpakemkeman nang dati. ¹⁸Purisu ta yaten ang kumpurming kinuatan yang Dios yang maning pa tung nagtakleb da rin tung mga kinaisipan ta, nagapabilugan ta ra kung unu pag katinlu yang kadengegan ni Ginuung Jesus. Mintras yay nagapabilugan ta, asan da agimakuay yang Espiritu Santo yang mga isip tang agimakuay ang asta magatuita rang magatu tung ni Ginuu ta ugud kung paniiranita yang mga aruman ta, maita ra nira kung ya pa agarig katinlu yang ugali na ang ita panulad tung sasang ispiu ang tetelengan nira. Anday dumang may ubra tung yaten ang maning tia, ya ra ti Ginuu ta mismu ang asan da agipapanaway na tung Espiritu Santong nagipatinir na tung yaten.

**Yang Nagipailala Na Enged Tung Mga Tau Ya Ra Ti Jesu-
Cristo Mismu Ang Para Mabilugan Nira Tung Anya
Yang Ultimung Pagkadios Yang Dios (4:1-6)**

4 ¹Kapurisu kumus maning ka man tia yang kantidad yang pagkaapustulung naang ipinagpiar yang Dios tung yeen^l natetenged ilem tung kaneeman nang durug dakul tung yeen, indiw ra ka engaged pagpaluway. ²Kung natetenged tung pasaisung pagparakawutun, binilugu ra kang lagi yang isipu ang indiw magusuy tung ugali ta duma ang yang pagasikad nira ya agitalukay nira natetenged makakaeyak ang maskean da ta tau. Bilang yang pagparakawutunu indi pagaeklanu tung paseen ig indi ka magbaliskarenu yang bitala yang Dios. Kung indi, kumpurming unu pay kamtangan yang kamatuuran, ya kay nagipagpakawutung anday talukan, ugud basi pa ra ilem ang asan da nga maladmaray yang mga tau ang yuu sasang mataligan nirang pagbitala ang may turuwalenu ka man tung Dios kung mali yang nagipagpakawutu tung nira. ³Dispuis maskin nagataklewan yang kamtangan yang Matinlung Balitang naang nagipagpakawutu, nagataklewan ilem tung mga taung pagpablag da tung Dios ang yang panampetan nira kadiaduan dang asta tung sampa. ⁴Ay ya pa agari, ti Satanas ang ya ka man ay pagtagam ta tiwakaw tung pagkadios yang Dios simanyan taa tung kaliwutan ang naa, yay nagpakiklep tung mga kinaisipan yang mga taung atiang indi mangalelyag ang mamananged. Ya ray binuat na ugud indi ra makleran yang nagibalita tung nira natetenged tung kadengegan

^k **3:16** Pariu ka tung ni Moises ang kada manalunga tung ni Yawi, yang dapen na yag kukuatay na. Duun ta nga basaay tung Exodo 34:34. ^l **4:1** Yang kantidad yang pagkaapustul na ipinasanag na tung kapitulu 3.

ni Jesu-Cristo ang asan da ka man din tung anya nga bilugay nira yang ultimung pagkadios yang Dios. ⁵Ay belagan yang sadiliu ay nagipailalaw tung mga tau, kung indi, ultimu ilem ti Jesu-Cristo ang ya ra ka man ay dapat ang tingaraen nirang ultimung Ginuu nira ang tanya ilem ay dapat ang panangeren nira. Kung natetenged tung sadiliu, anday dumang nagipagpailalaw, kung indi, yuu maning pa tung sasa ka ilem ang turuwulun na ang pagasikasu tung maning tung numyu arangan da ilem tung ni Jesu-Cristo. ⁶Tanya ilem ay nagapabilunganung nagipagpakawut ay natetenged yang Dios ang nagkalalangan atiing primiru ang yang kaliwatan ang makiklep pa rin ay manadlaw ra^m, ya ra ka man mismu yang nagpasanag tung kinaisipanung makiklep pa ka rin ang para asan da nga bilugayu yang kasusulawen na mismu tung ityura ni Jesu-Cristong nagpaita tung yeenⁿ.

**Maskin Durung Kaliwagan Ang Nagapasaran Na, Pagpadayun
Ka Enged Tung Pagparakawutun Na (4:7-15)**

⁷Yang kaalimbawaan yang balitang atiang ipinagpiar tung yeen ang para ipagpakawutu tung mga tau, maning pa tung sasang manggad ang durug kamaal ang pagkatapus yuung piniaran malpes da ka ilem ang madiadu yang pagkabetangu ang katulad ka tung sasang urun. Nagkamaningan da ta maning tia ay ugud asan da ngaintindiy ang yang puiusa yang nagipagpakawutung naang durug kabuilu, belagan yuyu pinangapunglan na, kung indi, ultimu ra ilem yang Dios. ⁸Ay tung pagparakawutunu, maskin ariaw pa ngangay, nagapaliwaganaw yang mga tau ta duru, piru indiaw ka nagapietan ang pisan. Ang kaisan nagaliwaganaw ta mupia ta pagisip kung unu pa kaya ay maayen ang buatenu, piru indiaw ka enged magluwayen ang pisan. ⁹Nagadeeg-deeganaw ta mga tau, piru indiaw ka enged nagapawayaan yang Dios. Ang kaisan nagatigbakaw ta mupia piru indiaw ka magimatayen. ¹⁰Tung mga kaliwagan ang atiang magpasaranu, pirmi ilem ang yag talungayu ang yuu puiding imatayen da ilem ang katulad ka tung binuat tung ni Jesus. Maning tia yang nagapanawanu ugud asan da ngaintindiy yang mga tau ang tanya talagang bui ka man ang matuud ekel tung pagpakigsasa na tung yeen ang pagpalibri tung mga kaliwagan ang atia. ¹¹Talagang matuud tia ay kipurki mintras buiaw pa, pirmiaung panalaytay tung buang pukis ang muya yuu ra ilem agimatayay arangan da ilem tung panirbianung naa tung ni Ginuung Jesus. Maning tia yang nagapasaranu ugud asan da nga bistuay ang tanya talagang bui ka man ang matuud ekel tung pagtarawangen na tung yeen ang sasang tau ka ilem ka man ang suitu kang lagi ilem ta kamatayen. ¹²Ig disir yang

^m 4:6a Genesis 1:3 ⁿ 4:6b Mga Binuat-buatan 9:3-6

ilyag nang ianing, yang pagparakawutunung naa natetenged tung ni Jesu-Cristo, puiding yay magakdanu ang yuu imatayen da. Piru yang luluaan na tung maning tung numyung nagapampakawutanu, asan da nga paeyangay yang Dios ta ipagpangabui nirang baklu ang anday pagtapusan na.

¹³Dispuis kumus may pagtaligu tung Dios ang yay magdipindir tung yeen, nagapagpadayunaw tung pagparakawutunu yang Matinlung Balitang naa, maskin unu pay nagapasaranu. Yang pagtaraligenung naa tung anya, magkapariu ka tung pagtaraligen yang sasang tau nuntutukaw ang yang inaning na tung Dios napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Kumus tinaligana ra yeen, napagbitalaw ra ka enged,”
maganing°.

¹⁴Ay nagaskeanu ra ka ang yang Dios ang nagpabungkaras tung ni Ginuung Jesus ya kay magpabungkaras tung yeen ekel tung pagsinasabay yamen ni Ginuung Jesus ang pagkatapus kasiraanita ra kang eklan na ang para mapagpakigsapenita ra tung anyang asta tung sampa.

¹⁵Aganingaw kasiraanita ra ka ay yang tanan ang atiang mga kaliwagan ang nagapasaranu nganing ay arangan da ka man ilem tung maning tung numyung nagapampakawutanu. Yang pagasikaru enged asan, mintras ya rag durulang agdurulang yang kinadakel yang mga taung nagapalgud tung kaneeman yang Dios ang asan da ka tanira nga tapnayay na, ya ra kag durulang agdurulang yang pagparasalamaten nira tung anya natetenged ka man tung kaneeman nang atiang anday natengeran na tung nira ang asan da ka tanya nga padengegay nira.

**Maskin Amat-amat Dang Panluway Yang Tinanguni
Na, Piru Yang Kinaisipan Na Ya Ray Nagimakluen
Yang Dios Tung Kaldaw-kaldaw (4:16-18)**

¹⁶Purisu ya ray nagatengeran na ang indiauw ka enged pagpaluway tung pagerekelenu yang katengdananung naa°. Maskin amat-amat da ka man ang magluluway ra yang tinanguniung naa, piru yang kinaisipanu ya ray nagimakluen yang Dios tung kaldaw-kaldaw. ¹⁷Yang indi ra enged ipagpaluwayu ay nagakdekanu ra ang yang mga kaliwagan ang naang nagapasaranu simanyan indi ra ilem buay magtataklib da ka ilem ig kung ikumpalar pa tung kantidad ang malguran ta tung uri, inding pisan tumimbang. Ay yang kabaliskad na tung uri ya ra yang pagkadamay ta tung kasusulawen mismu yang Dios ang yang kantidad na durung pisan agkatimbang ang anda enged ang pisan ay katapus-tapusan na. ¹⁸Mintras anda pa, yang nagapabilugan ta mga isip ta, belagan yang mga bagay taa

° 4:13 Mga Karantaen 116:10 P 4:16 Nagaulit na yang inaning na tung 4:1.

tung kaliwutan ang naang nagabtangan ta mga mata ta, kung indi, ya ra yang nagapakbat tang indi ta pa nagaita. Ay kipurki yang mga bagay ang nagaita ta magtataklib da ka ilem. Piru yang indi ta pa nagaita, ya pa ka engaged ay magnatis ang asta tung sampang anda engaged ang pisan ay katapus-tapusan na.

Kung Marangga Ra Yang Tinanguni Tang Naa, May Sasang Pagielat Yang Dios Ang Paistaran Na Tung Yaten Duun Tung Langit (5:1-5)

5 ¹Nagapagbitalaw ra ta maning tia ay natetenged nagakdekan ta ra ang kung marangga ra yang mga tinanguni tang naa ang yay maning pa tung sasang layang-layang ka ilem ang pagatiniran ta taa tung kaliwutan ang naa, may sasang patiniran yang Dios tung yaten duun tung langit ang andang pisan ay karangga-rangga nang asta tung sampa. Belagan binuat ta tau, kung indi, binuat yang Dios mismu. ²Purisu mintras taawita pa, paginamesita nganing ang paglalangkagen ang yang patiniran na tung yaten ang atiang panlangit, tung makali, kung tung awel pa, ipasuut na ra tung yaten. ³Ay kipurki kung masuut ta ra nganing tia, indiita ra magluang maning pa tung luas ang anda ray tinanguni tang bilug. ⁴Kipurki mintras taawita pag pagtinir tung maning pa tung layang-layang ka ilem ang naa, ita rag paginames ay may sasang nagasintian ta. Ay anda engaged ay gustu ta ang maning pa tung maluasanita yang tinanguni tang naa, kung indi, yang gustu ta ang buiita pa, mapasuutanita rang lagi anyang tiang baklu ugud naang suitu ta kamatayen mapaklian dang lagi ta banal. ⁵Anday dumang nagsimpan tung yaten ang para maispirinsiaan ta tia, ya ra yang Dios mismu. Asanita ra nga simpanay na atiing pagpatinir na tung yaten yang Espiritu Santo ang yang kaalimbawaan na maning pa tung sasang pundung ipinatkaw na tung yaten ang ya ray pagbakeran yang mga isip tang talagang palgurunita anya tung kaayenan ang atiang pinangakuan na.

Yang Nagapaderepan Na Ta Mupia Mintras Bui Pa Ang Tanya Pirming Mauyunan Ni Ginuu Na (5:6-10)

⁶Kapurisu kumus maning da ka man tia yang maispirinsiaan ta, ta yeen, maskin unu pay mapanawanu, maktel ka engaged ang pirmi yang isipu. Ay nagaskeanu ang mintras taawaw pag pagtinir tung maning pa tung balay ang naang ya ra taang tinanguniu, tay andanaw pa ka duun tung pagatiniran ni Ginuu ta. ⁷Puiding aningenu tia ay kipurki tung pagpangabuii taa, luwus ang pagaeklanu tung pagtaraligenu tung anya ang kanunut na ka yang pagtaligu tung anya ang yang indi pa nagaitaung atii, talagang mapalguranu. ⁸Ya ra ka man taang nagipaganingu ang maktel ka engaged ang pirmi yang isipu, ig kung papilikenaw, mas matinlu ang butwananu ra ilem yang maning pa tung

balay ang pagatiniranu taa ugud duunaw ra mapagpasapen tung ni Ginuu ta. ⁹Purisu mintras taawaw pag pagtinir, yang pagasikarung lusu enged tung tanan ang yuu mauyunanaw anya tung tanan ang pagabuatu ang katulad ka kung duunaw ra nganing tung anyang atuaw rang pisan tung anya. ¹⁰Ya enged ay pagasikaru ay natetenged itang tanan ang mga tumatalig, dapatitang manalunga tung ni Jesu-Cristo ugud insapuen na yang mga binuat-buatan ta taa tung kaliwutan ang naa ang para sasa may sasa tung yaten masigrisibi yang anya-anyang maning pa tung primyu ang magkabagay kang ibles na tung anya. Pati yang mga binuat-buatan tang indi nagkabagay tung sasang ana yang Dios, insapuen na ka, piru andang pisan ay primyung mables na asan.

**Nagipagpasanag Na Kung Unu Pay Pinagbatikalan
Yang Isip Na Ang Ya Ray Nagipagpalusu Na Yang
Kalelyagan Ni Ginuung Jesu-Cristo (5:11-15)**

¹¹Purisu kumus ya ray nagapangananu yang panginsapu nang atia tung yeen kung ya pa agari yang pagerekelenu tung pagkaapustulu, pagprusigiraw ang pagpaingmatuud tung mga tau ang basi pa ra ilem maeklanu yang mga isip nira ang para may kumpiansa nira tung yeen ig mananged da ka dayun tung Matinlung Balitang naang nagipagpakawutu. Talagang aske rang aske yang Dios ang andang pisan ay pagasikaru para tung sadiliu. Basi pa ra ilem ang pati yamu maning ka tia yang nagipagkesen-kesen mi tung mga isip mi natetenged tung yeen. ¹²Belagan ang maganing pagpabantugaw si tung numyu, kung indi, gustuu ilem ang pakdulanamu yeen ta matinlung patielan ming magkereng tung yeen ang magpadengeg ang para ya ra kay ipanuwal mi tung mga taung atiang pamaglamku tung yeen. Ay yang mga taung atia, yang kadagmitan ang nagipagpabugal nira pulus ilem yang tung sagpaw ang yag dawalay. Anda tung pagintindi nira kung unu pay pagkabetang yang tung adalem ta kinaisipan nira ang indi nagaita ta tau. ¹³Kung midyuaw ra ilem tung sasang taung bariadung pagbitala ang katulad ka tung nagasawayan nira tung yeen, atia ipasanag da ka yang Dios tung yeen. Ig kung tung katamtaman ilem yang isipung pagbitala, ay tia para tung ikaayen mi. ¹⁴Ay ya pa agari, ang mademdemanu yang gegmang atiang durung pisan agkalutuk ang ipinagpaita ni Jesu-Cristo tung yeen, indiw ra temegka ang indiw magpaturuwulun ta ustu tung anya. Kipurki ya ra ka man taa yang pinagpainu-inuanu: kumus may sasang taung nangerengan tung tanan ang mga tau ang nagpakugmatay ig disir yang kamatayen nang atiang pinasaran na, kabilangan na, kamatayen ka nirang tanan. ¹⁵Dispuis tanira kang tanan pinakugmatayan na ra nganing ugud kumpurming tinu pay paeyangan na ta irinsia nang baklu, indi ra magpadayun ang magsikad pa yang sadiling kalelyagan na, kung

indi, yang ipalusu na ya ra ilem yang kalelyagan yang nangerengan tung anya atiang pagpakugmatay na pati atiang pagkabui na sing uman^q.

**Nagipagpasanag Na Yang Pinakaisi Yang Nagipagpakawut Na Kung
Ya Pa Agari Yang Pagpaulik Yang Dios Tung Yaten (5:16–6:2)**

¹⁶Purisu kumus maning da ka man tia yang lagpakan yang pangerengan ni Jesu-Cristo tung yaten, ya ray natengeran na ang magimpisa pa atiang pagtaligu yang sadiliu tung anya, kung magpabetangaw ra ngani tung mga masigkatauu, indi rag gamitenu yang pitik ang pangkaliwutan. Maskin maning da ka man din tii yang ginamitung nagpabetang tung ni Jesu-Cristo atii kanay^r, piru simanyan nangimaklu ra yang pagterelengenu tung anya. ¹⁷Yang sam bilug pang lagpakan yang pangerengan nang atii tung yaten ya taa: kumpurming tinu pay nagpakigkapulit da tung ni Jesu-Cristo, asan da ta taung maning pa tung baklu rang inimu yang Dios^s. Taklib da yang dati. Yang baklu asan dag pagandar tung anya. ¹⁸Dispuis anday dumang pinangapunglan yang tanan ang arangkada yang baklung atia, ultimu ra ilem yang Dios. Ay kipurki tung pagpakugmatay ni Jesu-Cristo, duun da nga kuatay na yang pinagsangkelan na ang indiita ra rin parampilen na. Yang pagsangkelan ang atia, ya ra yang pagburuaten ta ta mga kasalanan tung anya. Ang pagkatapus pinakdulanaw ra anya yang ubligasyunung naang pagparakawutun tung mga tau ang kinuat da ka man yang Dios yang pagsangkelan ang atia. ¹⁹Yang kamtangan yang nagipagpakawutu tung nira ya taa: “Ekel tung pagpakugmatay ni Jesu-Cristo, kinuat da yang Dios yang pinagsangkelan na ang indiita ra rin parampilen na. Bilang asan da nagpailala ang simanyan indi na ra nagidata tung yaten yang mga paglalampasen ta tung mga katuwulan na.” Ang pagkatapus yang bitalang atia itinalig na ra tung yeen ang para ipagpakawutu tung mga tau ugud basi pa ra ilem mapalguran da nira yang pinakawut yang pagkuat nang atia. ²⁰Ig disir, ti Jesu-Cristo yay pangerenganung pagparakawutun tung mga tau ang ya kay nagapanuntan yang Dios ta pagbeteng na tung mga isip nirang mananged. Purisu kumus pangerenganaw ka man tung anya, ya rag pateed-teerayu yang mga isip nirang maganingen ang “Magtaligamu ra yang mga sadili mi tung ni Jesu-Cristo ugud asanamu ra ngaiparampily na tung Dios. ²¹Agad na pa tanya indi enged ang pisan nagbuat ta kasalanan may sam bilug, piru arangan da ilem tung yaten ang mga tau, yang pagkamakinasalananen ta, tung anya ra idataay yang Dios atiang pagpakugmatay na ugud asanita

^q 5:15 Tito 2:14 ^r 5:16 Atiang primiru yang pagpabetang ni Pablo tung ni Jesu-Cristo sasang tau ka ilem ang pagambu ilem ang tanya unu yang paganingen ang Cristo.

^s 5:17 Juan 3:3, 5; Galacia 5:15

nga dataay nang saluita rang pisan tung pagterelengen na,” Maning tia yang kamtangan yang nagipagpakawutu tung nira.

6 ¹Ta, kumus pagsasaanami yang Dios tung pagurubraen ang naa, midyu magkabagay ra ka ang pati yamung pinagpaitaan na ra yang kaneeman nang tinapnay, paktelenamu ra ka yeen. Indi mi engaged kapa-kapaan yang kaneeman nang atia ang muya anda ray pakawutun nang matinlu tung mga ugali mi. ²Aganingenamu ra yeen ta maning tia, ay may sasang ipademdemu tung numyung ipinaula yang Dios ang tukaw ang napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Kung kawutun da nganing yang uras ang ipinagtipuung magpaitaw yang kaneemanu tung numyu, talagang tuwalenu ra ka engaged yang nagipagampu mi tung yeen.

Ee, manangeramu ra tung yeen, kung kawutun da nganing yang uras ang ipagtukuru yang kalibrian mi, talagang tawanganamu ra ka engaged yeen,” maganing^t.

Tandaan mi ta maayen yang ianingung naa tung numyu: numaan da yang uras ang ipinagtipu nang ikaayen tang mga tau yang kaneeman na. Numaan da yang uras ang tinukud na ra yang kalibrian tang mga tau. Purisu indi mi engaged kapa-kapaan yang kaneeman nang atiing ipinagpaita na tung numyu^u.

Nagilista Ni Pablo Yang Mga Nagkarapanawan Nang Yay Pagpailala Tung Pagkaapustul Na (6:3-10)

³Pati yuu, kumus pagsasaanami ka man yang Dios tung pagurubraen ang naa tung mga taung nagapampakawutunu, durug kadakul yang pagamligu tung sadiliu ang andang pisan ay mabuat ang muya ya ray pagmalaganaan ta isip yang maskin tinu pang tauay. Ya ray nagamliganu ta mupia ugud indi maduminar yang nagipagpakawutun naa. ⁴Kung indi, tung tanan ang mga ulagu nagipagpailalaw ang yuu talagang sasang turuwulun ka man yang Dios. Ay maskin durug liwag yang magpasaranu, maskin unu pag lebat yang pinitinsiang magagmaanu, nagagwantaanu ka engaged tung maayen ang kinaisipan. ⁵Pariu ra asan ang muya-muyaw rang pinagpaburdunan ang nunut da ka ta pagpakalabus. Kung kaisan pinagtarawanganaw pa ta mga taung pinagintraan tigbak. Pati yang bedlayung pagprusigir tung pagurubraenu, pinagsintiu ra ka. Ang kaisan pinasaranu yang papuyatung duru pati pasuwuk sigun tung pagprusigiru tung pagparakawutunu. ⁶Dispuis pagaeklanu yang katengdananu tung mga pasais ang limpiu ig sagaraw pa tung bitala yang Dios

^t 6:2a Isaias 49:8 ^u 6:2b Yang lagpakan na tung mga tumatalig duun tung Corinto, dapat tanira pirming magpatawang tung Dios natetenged tung pagurusuyun nira tung kalelyagan na mintras bui pa ugud indi magluang anday pinakawut yang pagpaita na tung nira yang kaneeman nang tinapnay, kung indi, may luaan nang durug tinlu tung mga ubra-ubra nirang ya ray ikadengeg na.

ig mauray yang isipu ang pirmiaung pagpaita yang kaneemanung matinlu tung mga tau. Pirmiauw kang pagpamangulu tung Espiritu Santo ig wai yang gegmang nagipaitaw tung mga taung anday ekel nang danyu. ⁷Anday dumang nagipagpakawutu, kung indi, sulaminti ilem yang kamatuuran ang liit tung Dios ig bistu ra ka ang tanyay pagpaktel tung yeen ang pagparakawutun. Kung tung pagkasundalu pa, yang maning pa tung mga kasangkapanu, ya ra yang pagburuatenu yang magkatama tung pagterelengen yang Dios. Purisu simpanaw rang manalunga tung maskin unu pay mapanawanu, maskin matinlu, maskin malain man. ⁸Ay kung kaisan maggalangenaw ka ta mupia yang mga tau, piru kung kaisan, magsawayanaw ka nira. Kung kaisan magdayawenaw ka nira ta maayen, piru kung kaisan maginsultuenaw ka nira. Maganingenaw pa ta duma ang yuu unu sasang mandarayang pagpatalang tung mga tau. Piru yang nagakeganganu sulaminti ilem yang kamatuuran ang ipinagpabunayag yang Dios tung yaten. ⁹Aganingenaw ka ta duma ang yuu unu belagan bagay ang sarapeten, piru may duma ang durug tinlu yang pagistimar nira tung yeen. Pirming gesyew ilem nagakbes tung kamatayen, piru naa pala magbuwuienaw pa ka enged yang Dios. Maskin nagapatigbakanaw ta may mga katengdanan, piru indiaw pa ka enged nagapaimatay nira. ¹⁰Maskin mapungaw ka man yang magpasaranung kaisan, piru indiaw ka enged nagaplekan ta kasadyaan ang nagipaeyang ni Ginuu ta tung isipu. Maskin maliliwagenaw ka man piru ekel tung pagparakawutunu durung mga taung agpakinawangen da yang Dios tung maning pa tung sasang manggad ang inding pisan mapasiring-siringan. Matuud man ang anday mga kaayenanung masyadu taa tung kaliwatan ang naa, piru yang tanan ang kaayenan ang kumpurming magnatis ang asta tung sampa, yeen da kang tanan.

**Nagaingaluk Na Tung Nira Ang Balesan Ka Nira
Yang Gegma Nang Bugus Tung Nira (6:11-13)**

¹¹Ay yamung mga taga Corintong nagamaalu ta mupia, yang tanan ang nabtang tung isipu luwus dang agipaintindiu tung numyu natetenged tung gegmaw tung numyu talagang bugus tung isipu. ¹²Belagan ang maganing ang yuuy nagparusaw tung gegmaw tung numyu, kung indi, yamuy nagparusaw yang gegma mi tung yeen. ¹³Kumus agkawigenamu ra ka man yeen ang maning pa tung mga anaw, aganingenamu ra ilem yeen ang katulad ka tung sasang amaen ang pagpademdem tung mga ana na. Ibugus mi ra wa yang gegma mi tung yeen ang ya ray bagay ang pisan ang ibles mi tung yeen ang bugus ka yang gegmaw tung numyu.

**Indi Enged Mamagpakigsasa Tung Pagurubraen Yang
Belagan Mga Tumatalig Ang Kuntra Tung Dios (6:14-7:1)**

¹⁴Mga kaputulan, katulad tung baka ang indi puiding iugpu tung dumang ayep tung sa nga singkawan ilem, ta numyu, indiamu ra ka

magpakigsasa tung pagurubraen yang belagan mga tumatalig ang kumpurming kuntra tung pagterelengen yang Dios^v. Aywa, magkabagay yang magkatama tung indi magkatama? Aywa, yang masadlaw may yang makiklep pagnunutan wasu? ¹⁵Unu pa, ti Jesu-Cristo may ti Satanas ang nagaguuyan ang kaisan tung ni Belial, pagsasaan ta kesen wasu? Ya pa agaring magkatunuan yang sasang tumatalig may yang sasang belagan tumatalig? ¹⁶Aywa, magkabagay wasu ang yang pagtuuan yang mga masigkanasyunu tung Dios ang pinakalusu, ya pay mapatiniran nira ta mga bultu ang para ya ray papagdenganen nirang tutuuan? Nagasambitu tia ay natetenged simanyan ta yaten ang mga tumatalig, ita ray maning pa tung balay ang pagatiniran yang Dios ang ya ka man ilem ay ultimung Dios ang makagagaem^w. Talagang matuud tia ay kipurki pademdeman mi ra ilem yang sasang ibinitala yang Dios ang napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Magpakiugpuaw tung nirang magtinir. Yuuy maging Dios ang tutuuan nira ig tanira kay maging mga tauanung pampadagen-dagenanu,” agaaning^x.

¹⁷Purisu magkabagay kang ipagpadapatu ra tung numyu yang sasang itinuwul ni Yawi tung mga tauan nang atiating tukaw pang maning taa:

“Magpablagamu ra tung pagturuuen yang mga kaarumanan mi tung mga ginuu-ginuu nirang belagan matuud ang Dios. Pati yang kumpurming unu pay pagagamit nira tung pagturuuen nira, likayan mi ra ka ang para asanamu ra nga risibiayang mga tauanu,” maganing^y.

¹⁸May sam bilug pa kang inaning na tung nira bilang sasang pagpaktel na tung mga isip nira ang maganing,

“Yuuy maging Ama mi ig yamuy maging mga anaw tig lalii tig baway,” agaaning ti Yawing makagagaem tung tanan^z.

7 ¹Purisu mga putulung nagagegmaanu, kumus maning da ka man tia yang mga pangaku yang Dios tung yaten, kaministiran iplek ta ra yang maskin unu pang ubra-ubraay ang makamamansa tung mga sadili ta, pati yang sayud ang mga pagparainu-inuen, ya ka. Pabugusun ta yang mga isip ta tung kumpurming nagauyunan na ugud mas pang magatuita rang magatu tung anyang durung pisan agkalumpiu. Ya ray buatan ta

^v 6:14 Naskean da kang lagi ni Pablo ang yang дума tung nira pagpakigsaru tung mga kailala nira tung pagturuuen nira tung mga ginuu-ginuu nira ang katulad ka tung sinambit na tung 1 Corinto 8:9-13; 10:21. ^w 6:16a 1 Corinto 3:16 ^x 6:16b Levitico 26:12; Jeremias 32:38; Ezequiel 37:27 ^y 6:17 Yang mga bitalang atia duun ngaeklay ni Pablo tung Isaias 52:11; Ezequiel 20:34. Tung uras ang atii, agtuwulun da yang Dios yang mga tauan nang mga Israel ang mamagliit da duun tung Babilonia ang pinagpakirepenan da nira ang para mamansulik da duun tung sadiling banwang nirang Judea. ^z 6:18 Duun ngaeklay ni Pablo tung 2 Samuel 7:14.

natetenged tung panggalang ta tung anyang nunut da ka ta pageled ta ang muya mapaglampasita pa tung anya.

**Nagasambit Na Kung Natetenged Tung Unu Pa Magkabagay
Ra Ang Balesan Ka Nira Yang Gegma Na (7:2-4)**

²Ibugus mi ra wa yang gegma mi tung yeen ang katulad ka tung nagianingu ta nungayna^a. Maskin nagabangdanaw ka man yang duma asan tung numyu, piru tung pagkamatuud, andang pisan ay binuatanung malain maskin tung ninu pa. Anda ka nganing ay rinanggaanu ta dengeg. Anda ka nganing ay linepesu. ³Belagan kang maganing ang yamu rag pakusalakayung pagsambit yang nagipagbangdan ang atia yang duma tung yeen. Kipurki katulad ka tung nagianingu ta nungayna, duruamug kamaal tung yeen. Patay bui indi maguman yang gegmaung naa tung numyu. ⁴Anday nagaegtemanung pagbitala tung numyu ay dakulu kang lagi yang kumpiansaw tung numyu. Nagipabantugamu ka nganing yeen ta duru tung duma. Ta, unu pay pinakawut na simanyan, kung indi, kumintel da ka enged yang isipu ig nagaampayanaw ra ka ta kasadyaanung duru maskin unu pang kaliwaganay ang nagapasaranu.

**Nagibalita Na Kung Ya Pa Agari Yang Pagpaktel Yang Dios
Tung Isip Na Ekel Tung Ibinalita Ni Tito Tung Anya (7:5-16)**

⁵Ibaliku ra kanay yang isturia tung mga kaliwagan ang napasaranu tung pagkawutu tani tung Macedonia^b. Anda pa ka enged ay kalimengan yang pagirisipenu ay natetenged maskin ariaw pa nanalunga, durung kaliwagan ang nagkarabagasu. Ay may mga taung namagpakigkuntra tung yeen natetenged tung nagipagpakawutu. Yadwa pa, durung pagkeba-keba yang dedlaanu natetenged tung mga kaputulan ang midyu tung pamanluway ra yang duma. ⁶Piru yang Dios ang yay pagpaktel tung isip yang mga taung magluwayen da, ya ray nagpaktel tung isipu ekel tung pagkawut ni Tito. ⁷Belagan da ilem tung pagkawut na kumintel yang isipu, kung indi, pati tung ibinalita na tung yeen kung ya pa agaring kumintel da ka yang isip na natetenged tung numyu. Ay binalitaanaw anya ang duru rang paglalangkagen mi tung yeen ang tung makali magirita-ita si ka, ig kung ya pa agarig katedek tung mga isip mi yang pagsugat mi natetenged tung pagpakigkuntra mi tung yeen, pati yang kadererepen ming pagkereng tung yeen. Purisu pagkanggelu yang ibinalita nang atia tung yeen, mas pa ka enged ang nagkasadya yang isipu.

^a 7:2 2 Corinto 6:11 ^b 7:5 Pinukis na yang isturiang atia tung 2:13 ang pagkatapus taa ra sugpatay na ang para mabilugan da.

⁸ Ay maskin pinamungawamu ra ka man tung isinulatung atia tung numyu tan taa pa^c, indiaw ka paginesel ang napagsulataw ra ta maning tiang matigbak-tigbak tung numyu. Tung bagay napagineselaw ra rin atiang pagkabalitaw ang yang isinulatung atia ya ray pinagpungawan yang mga isip mi ang tung gesye ka ilem ang uras. ⁹ Piru simanyan duruaug kasadya. Yang nagikasadya yang isipu belagan natetenged ang pinapungawanamu ra yeen, kung indi, natetenged tung kapupungawen ming atia asanamu ra ngaeyangay ta ipanligna mi tung mga ubra-ubra ming malain. Ay ya pa agari, yang kapupungawen ming atia ya ra yang kapupungawen ang nagauyunan yang Dios. Purisu anday pinakawut nang malain tung numyu yang ipinasulatung atii. ¹⁰ Kipurki yang sasang tau, kung may kapupungawen nang maning tiang uyun tung nagaleyagan yang Dios, asan da ngaeyangay ta ipagsugat na tung mga ubra-ubra na ang asta maulikan da yang pagurusuyun na tung nagauyunan yang Dios ang nagkawaldang da ang pagkatapus andang pisan ay pagsugatan na asan. Piru kung yang kapupungawen na ya ra ka ilem yang kapupungawen ang kadagmitan ang nagasinti yang mga taung pamagpaguyud pa tung sistima yang kaliwutan ang naa, andang pisan ay tawang na tung taung atia ang para magsugat pa rin, kung indi, asan da manegas yang isip nang magpadayun tung pagpablag na tung Dios. ¹¹ Maskin napagineselaw ra rin ang nagpaekel yang sulat ang atia tung numyu, piru naa pala durung pisan agkatinlu yang pinakawut yang kapupungawen ming atiang nagauyunan yang Dios. Ay asanamu ra ngaeyangay ang duruamung pisan agkadererep ang magintindi ta maayen tung nadikanaan yang karanggaan yang pagpurutulan ta. Durung pisan ang kalelyag ming magpailala ang talagang indiamu ra pandapig tung aruman ming atiang nagbuat yang malain. Duru kang pisan ang pagimasul yang mga painu-inu mi tung mga sadili mi kung aywat kinusintir mi pa. Binalayanamu ra ka ta eled ming duru kung unu ra ilem ay panampetan na tung numyu. Duru kang pisan ang paglalangkagen mi ang tung makali maulikan da yang pagpurutulan tang naglain da rin. Duruamu kang pisan agkadererep ang magkereng tung yeen. Duruamu kang pisan agkadisididung nagparaigung sam pundaan ang para magdisiplinaamu ra tung aruman ming atiang nagbuat yang malain. Purisu tung tanan ang atiang ipinaita mi, asan da nga papruibaay mi ang talagang anda ray turuwalen mi natetenged tung bagay ang atia.

¹² Kapurisu maskin sinulatanamu ra yeen ta maning tia, yang ipinagsulatu belagan da ilem natetenged tung taung atiang nagbuat

^c 7:8 Yang sulat ang atia, ya ra yang sinambit na tung 2:3. Piru belagan yay primirung isinulat na tung nirang paganingen ang “Primirung Corinto”, kung indi, ya ra yang sam bilug ang naplek da. Yay ipinadasun na tung primirung isinulat na baklu nagpasulat yang sulat ang naa.

yang malain ubin natetenged tung taung binuatan na, kung indi, yang katuyuanu enged ang nagsulat ay ugud kung batikalanamu ra nganing, asanamu ra nga maladmaray ang talagang may pagmaal mi ka man ang matuud tung yeen ang ya ka man ay nagauyunan yang Dios. ¹³Purisu duun da nalinga-linga yang isipu ang maning da ka man tia yang pinakawut yang isinulatu.

Dispuis belagan ilem ang kumintel da yang isipu, kung indi, pagkaitaw tung ni Tito ang duru rag sadya yang isip na, mas pa ka enged ang nagkasadya yang isipu. Yang ikinasadya yang isip na ay natetenged tung numyung tanan asan ang naglinga-linga tung isip nang begbeg da ka rin natetenged tung numyu. ¹⁴Talagang masadya tung isipu tia ay kipurki yamu ra kang lagi ay ipinagpabantugu tung anya ang pagkatapus indiaw ra ka pinakaeyakan mi. Kumus pulus matuud yang tanan ang nagianingu tung numyu, purisu durug sadya yang isipu ang pati yang ipinagpabantugung atia tung anya natetenged tung numyu luminua ra kang may kamatuuran na ka. ¹⁵Purisu simanyan mas pang nagagamen yang isip na tung numyu ay nagademdeman na kung ya pa agari yang pagparanangeren ming tanan tung kumpurming ipinalatay na tung numyung liit tung yeen ating pagrisibi mi tung anyang durug dakul yang panggalang mi tung anya ang nunut da ka ta pagdela mi. ¹⁶Purisu ta yeen tanya, durung pisan agkasadya yang isipu ay natetenged dakulu ra enged yang kumpiansaw tung numyu maskin tung unu pang bagayay.

**Nagasambit Na Yang Matinlung Mulidung Ipinaita Yang Mga
Taga Macedonia Sigun Tung Pagparakdulun (8:1-7)**

8 ¹Buinu, mga putulu, gustuung ipakdek tung numyu kung unu pay pinakawut yang pagurubraen yang Dios tung mga isip yang mga tumatalig ang kada sam pundaan tani tung sinakepan yang Macedonia. ²Ay kipurki maskin pinasaran ta kaliwagan ang durug lebat ang asan da ka man tanira nga sukdaay ta mupia, piru kumus may kasadyaan nirang duru, inyangan da ka enged ta kinaisipan nirang durung pisan agkasalamang namagpakdul ta itawang nira tung mga kaputulan ta, maskin duru kag kaliliniwagen. ³Sistigusaw tung pagkamatuud ang yang ipinakdul nirang atia belagan da ilem yang kumpurmi ra ilem ang nasarangan nira, kung indi, subra pa nganing ig tedek buluntad tung mga isip nira yang pagparakdulun nirang atia. ⁴Duru ra nganing ang pagamu-amu nira tung yeen ang kung maimu ilem tugtanu ka tanirang mamagpakilaket tung pagtarawangen tung mga tauan yang Dios duun tung Judea^d. ⁵Andang pisan ay laum-laumu ang yang buaten nira sumubra pa tung pamateng-patengu tung nira. Kung indi, landaw tung

^d 8:4 Mga Binuat-buatan 11:27-30; 24:17; Roma 15:25-27

tanang, yang mga sadili nira ya ray ipinagintriga nira tung ni Ginuu tang ipinagaem pati tung yeen ya ka ang katulad ka tung kalelyagan yang Dios ang yay buaten nira. ⁶Purisu ya ra kay nagipagpaktelu tung isip ni Tito ang kaministiran magpadayun yang pagparadagen-dagenen na asan tung numyung naimpisaan na ra tan taa pa ang asta makumplitu mi rang pisan yang kabilugan yang itawang ming durug tinlu tung mga kaputulan tang atia. ⁷Numaan, kung ilakteru ra tung numyu asan, yang nagaskeanu tung numyu, duruamug kabastanti maskin tung unu pang pagurubraenay. Sasa ra asan tung pagtaraligen ming dakulu tung Dios, maraayenamu kang mametang-betang ta bitala, duru kang nagaskean mi natetenged tung kamatuuran, duruamu kag kadererep ang manirbian tung Dios tung sari-saring papanaw, ig durug kaawunda yang paggeregmaan ming magpurutul ekel tung naita mi tung yeen. Purisu kumus maning da ka man tia yang pagkaawunda mi, gustuu ang duun da ipatupuay mi yang pagtarawangen mi tung mga kaputulan ta.

**Nagipagisplikar Na Kung Unu Pay Katuyuan Nang
Pagpaktel Na Tung Nirang Mamagtawang (8:8-15)**

⁸Yang nagianingung atia belagan ang maganing ang pagkalalanganaw tung numyu, kung indi, nagasambitu ilet yang kadererepen yang dumang pamagtawang ugud asanamu ra nga sukdaayu kung unu pag kalutuk yang gegma mi tung mga kaputulan tang atiang pangaliwagan. ⁹Ministir pang lalanganamu pa yeen ang magpaitaamu ta gegmang lutuk, sindu nagamaresmesan mi ra ka nganing kung unu pay kantidad yang kaneeman ang atiang ipinagpaita ni Ginuung Jesu-Cristo tung yaten. Kung ipananglitu pa tung pagkabetang yang sasang tau, agad tanya manggaranen, piru arangan da ilet tung yaten, nagpakamaliliwagan da ugud ekel tung kaliliwagan nang atii, asanamu ra mapamaggad na tung indin pisan mapasing-siringan.

¹⁰Purisu nani ra yang paetaru tung numyu natetenged tung bagay ang atia. Maayen pang tapusun mi ra ka enged yang naimpisaan mi tan takun. Atii kanay, belagan ilet ang tukawamu ra tung tanan ang nagimpisang nagtuwud ta itawang mi, kung indi, tukawamu ra ka nganing tung tanan ang inyangan ta isip ming magtawang. ¹¹Ugaring numaan, idayun mi yang pagturuwurun ming atia ang asta makumplitu mi ra enged ugud kung ya pa agari yang kadererepen ming nagimpisa, ya kay kadererepen ming magtapus ang kumpurming masarangan mi numaan. ¹²Kipurki kung durung kalelyag ming magpakdul, kumpurming unu pay masarangan ming ipakdul, ya ra kay risibien yang Dios. Indiamu ka elatan nang magpakdul ta indi mi masarangan. ¹³⁻¹⁴Belagan ang maganing ang yang дума palakanenu ang pagkatapus yamu ray palbatanu. Kung indi, kumus yamu asan awunda simanyan, magkatama

ka ang tawangan mi yang mga kaputulan tang nagaliwagan da. Atia, tung dumang uras ang yamu si ay pagkaliwag ig taniray ayunda, tawanganamu ra ka nira. Tung maning tiang papanaw, pariu-pariuamung magtarawang-tawangan ang kumpurming tinu pay nagaliwagan. ¹⁵Atia kung yay usuyun mi tia, yang luluaan na magkaanggid-anggid da tung sasang napabtang tung kasulatan natetenged tung paguup yang mga Israel ta mana tiing tukaw ang maganing,

“Kung tinu pay napaguup ta dakele, belagan kang subra tung kaministiran na yang nauup na. Kung tinu pay napaguup ta gesye, indi ra ka nagkakulang,” maganing^e.

Nagipagpailala Na Kung Tinu Pay Pinanuwal Nang Mamagpadagen-dagen Tung Nira Natetenged Tung Bagay Ang Atia (8:16–9:5)

¹⁶Duru rag kadakul yang pagpasalamatu tung Dios ang ti Tito nagapaeyangan na ka ta nagipagpaderep nang magpadagen-dagen tung numyu asan ang katulad ka tung kadererepenu. ¹⁷Ay belagan da ilem ang pagpauyun da tung nagipagpaktelu tung anyaf, kung indi, tedek ang pisan tung kinaisipan na ang tanya magbalik da asan tung numyu natetenged duru ra kang laging kalelyag nang magpadagen-dagen tung numyu. ¹⁸Dispuis may sasa kang putul tang ipanunutu tung anya ang ya ray ilaladu tung mga tumatalig ang kada sam pundaan natetenged tung pagprusigir nang pagparakawutun yang Matinlung Balita. ¹⁹Belagan ilem maning tia yang pasais na, kung indi, tanya ra ka nganing ay pinagkeresenang yang kada sam pundaan ang pinabilugan ang para ya ray ipanunut nira tung yeen tung pagerekelenu tung nagitawang ang naa ang asan da nga padengegay ta ti Ginuu ta ig asan da ka nga bistu ang ta yaten, duru ka man agkadakul yang kalelyag tang magtawang tung mga kaputulan ta. ²⁰Yang nagipagpanunutu tung putul tang atia ay pangamanaw ka ang para anday mabangdan tung yeen natetenged tung pagerekelenu tung nagitawang ang naang dakulu ka man yang kantidad na. ²¹Ay kipurki anday dumang pagasikaru asan, kung indi, ang yuu magbuat yang magkatama belagan ilem tung pagterelengen yang Dios, kung indi, pati tung pagterelengen yang mga aruman tang tau. ²²Dispuis may sam bilug pa ka enged ang putul tang ipanunutu tung na Tito. Yang putul tang atia, tung pagpaniiru tung anya, talagang duru ka man agkadererep tung tanan ang itinaligu tung anyang ubraen. Pagkatapus numyan kumus dakulu ra ka man yang kumpiansa na tung numyu, mas pang maderep ang magpaiwan-iwan tung bagay ang atia. ²³Kung natetenged ka man tung ni Tito, tanya sasang arumanung yay katabyangung pagpadagen-dagen tung numyu. Kung natetenged

^e 8:15 Exodo 16:18 ^f 8:17 Balikan yang sinambit na tung 8:6.

tung mga putul tang atiang durua ang nansinunut tung anya, yay pamangerengan tung mga kaarumanan nirang mga tumatalig ang kada sam pundaan tani ang tung pangerengan nirang atia asan da ka nga padengegay nira ti Jesu-Cristo. ²⁴Kapurisu kung mansikawut da nganing tanira asan, papruibaan ming talagang may gegma mi tung nira ekel tung pagsapet mi tung nira. Ay kung mabalitaan da nganing yang mga putul tang atiang namagpilik tung nirang kada sam pundaan, asan da nga bilugay nira ang yang ipinagpabantugu tung nira natetenged tung numyu talagang may kamatuuran na ka man.

9 ¹Kung tung bagay, anda ra ka rin ay kaministiran ang sulatanamu pa yeen natetenged tung nagitawang ang atia tung mga kaputulan tang binuat da ka yang Dios ang mga tauan nang sadili. ²Ay nagaskeanu ra kang lagi ang yamu durung kalelyag ming magtawang ang ya ra ka man nganing ay ipinagpabantugu tung mga putul ta tani tung sinakepan yang Macedonia. Agaaningaw tung nira ang yamu asan tung sinakepan yang Acaya, disti pa tan takun simpanamu rang laging magtawang. Purisu yang linuaan na, pagagngel nira ang yamu durung kalelyag ming magtawang, asan da ka kumintel yang isip yang kadaklan tung nira ang mamagtawang da ka. ³Ugaring ilem yang nabtang tung isipu, mas matinlu ang ipaangayu ra asan yang mga putul tang atiang nagkarasambitu nungayna ugud indi ilem magluang sungaw ra ka ilem yang ipinagpabantugung atia natetenged tung numyu, kung indi, talagang simpanamu ra ka man ang matuud ang para magtawang ang katulad ka tung inaningung atia tung nira. ⁴Nusias ilem may mga putul tang taga tani tung Macedonia ang gustu nirang mamansinunut tung yeen ang mamansiangay asan ang pagkatapus kawutanamu ra nira ang belaganamu pa pala simpan, yuu talagang mapaeyakaw ta duru, maskin indiw ra magsambit ang pati yamu, ya ka, natetenged tung inaningu tung nira ang yamu simpan da. ⁵Purisu yang nabtang tung isipu, kaministiran ang paktelenu yang isip yang mga putul tang atiang mamagtukaw ra tung yeen ang mansiangay asan tung numyu ugud ya ray magpaiwan-iwan tung numyu ang para simpan da ka man yang may kantidad nang atiang durug tinlu ang ya ra kang lagi ay pinangakuan ming tukaw ang itawang mi. Yang pagasikaru ay ugud tung pagkawutu asan, simpan da ka man ig bistu ra ka ang yang pagparakdulun ming atia belagan ang midyu tung naregsananamu ra ilem yeen, kung indi, talagang tedek buluntad tung kinaisipan mi.

Nagapaktel Na Tanira Ang Maging Masalama Tung Pagparakdulun Nira (9:6-15)

⁶Isipen mi ra kanay yang pananglit ang naa ang para madeep mi yang gustuung ianing. Kung tinu pay magluak ta gesye ilem, gesye ka ilem

yang mapatebas na. Piru kung tinu pay magluak ta duru, duru ka yang mapatebas na. ⁷Purisu sasa may sasa tung yaten, masigpakdul yang kumpurming pinagtimbang-timbang na ra kang lagi tung isip na ang ya ray ipakdul na. Indi ra ilem magpakdul ang ya rag panganugunay na yang nagipakdul na ubin midyu tung nagaregsanan da ilem. Kipurki yang nagauyunan enged yang Dios ya ra yang taung durug kasadya yang isip nang pagpakdul. ⁸Dispuis yang Dios yay sarang ang magpakdul tung numyu ta sari-saring kaayenan ang awunda ka yang pagparakdulun na ugud ekel tung pagarasikasuen nang pirmi tung tanan ang mga kaministiran mi, bastanti ka yang magamit ming magbuat ta maskin unu pang ikaayenay yang mga masigkatau mi. ⁹Yang gustuung ianing tia, pariu tung sasang napabtang tung kasulatan natetenged tung sasang taung nagauyunan yang Dios ang maganing yang bitala na,

“Tanya durug kasalamang pagpamakdul tung mga maliliwagan.

Yang apiktar yang pagparakdulun na yay magnatis ang asta tung sampa,” maganing^g.

¹⁰Dispuis yang Dios ang yay pagpakdul ta similya tung sasang manigluak pati yang kaministiran nang mapangan, ya ra kay magpakdul tung numyu ta maning pa tung similya kag padaklen na pa nganing ang pagkatapus ya ra kay paumintuen na yang patebas yang pagkamasalama mi. ¹¹Talagang pakaayenenamu ra anya ta mupia ugud puidiamung maging durug kasalama tung pagparakdulun ming atia ang yang luan na, duru rang mamagpasalamat tung Dios natetenged tung itawang mi tung nira ekel tung yamen ang papagekelen ming magated. ¹²Ay kipurki yang pagtarawangen ming atia tung nira ang ya kay sasang panirbian mi tung Dios, belagan ilem ang asan da ngasikasuy mi ta mupia yang mga tauan yang Dios tung mga kaministiran nira, kung indi, asan da ka ngaeyangay tanira ta ipagpasalamat nirang duru tung Dios ang anday kategka-tegka na. ¹³Tung pagtarawangen ming naa tung nira, asan da nga papruibaay mi ang talagang pagtumanamu rang matuud yang uyun ang pisan tung Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo ang ya kang lagi ay nagipagubligar mi tung mga tau ang yay nagapananged mi. Purisu ya ray dayawen nira tung Dios pati yang pagkamasalama ming pagpakdul tung nira may tung kadaklan ang mga putul tang nagaliwagan, ya ka. ¹⁴Dispuis tung pagpakigputul ming atia tung nira, asan da malansang ta mupia yang mga isip nira tung numyu ang nunut da ka ta pagarampuen nira tung Dios para tung numyu natetenged tung pagurubraen na tung mga isip ming durug tinlu ang asanamu ra ka ngaeyangay ta kaneeman ming dakulu. ¹⁵Magkabagay rang pisan ang ita magpasalamat da tung Dios ta dakulung pagpasalamat natetenged tung

ipinakdul na tung yaten ta diwaldi ang kung tagaman tang sambiten yang tanan ang luluaan na, kampusunita ta mga bitalang mapabagay ta.

**Maskin Anday Gustu Nang Magpalbat Tung Nira, Piru Simpan
Da Ka Enged Ang Magpadapat Ta Disiplina (10:1-6)**

10 ¹Buinu, yuu mismung ti Pablo may sasang nagaingaluku tung numyu ang ipapanawu tung pasais ni Jesu-Cristo ang tanya durug kaamumu ig durug kaayen. Piru teed mi, sigun tung pagkaamumu, yuu rag laumay ta duma asan ang basta asanaw unu tung numyu, duruaw unug katalaw. Piru kung andanaw ra unu asan, duruaw unug kaiseg ang pagpaekel tung numyu ta mga sulat unung malelbat yang karga na. ²Ya ra taa yang nagaingaluku tung numyu: kung maimu ilem, kung kumawutaw ra nganing asan, indiw ra ilem paregsanan ming mangiseg ang katulad tung nagaisipanung buaten. Ay kung maregsananaw pa, talagang palangaasanu ra ka enged ang pagngelen ta malbat yang dumang atiang pagpabetang tung yeen ang yang panaliganu unung pagparakawutun, ya ra ilem yang sadiling kinatakwanu. ³Belag matuud tia ay kipurki maskin yuu sasang tau ka ilem ang may kaluluwayen, piru tung panirbianu tung Dios ang yuu maning pa tung pagpakigbatukaw tung maskin unu pay nagapgesan ta mga tau ang balawag tung kamatuuran ang liit tung anya, talagang indiw panalig tung sadiling kinatakwananu. ⁴Ay yang maning pa tung armas ang nagipagbatuku, belagan yang kadagmitan ang nagagamit yang dumang mga manigbitala ang panalig tung puirsa nirang sadili, kung indi, ya ra yang nagipakdul yang Dios tung yeen ang ya ra kag paktelay na ang para kayananung barik-bariken yang mga kamaling katadlengan ang nagapatielan ta mga tau ang midyu tung kutag kabawaked. ⁵Pati yang maskin unu pang nagipagsagangay yang mga tau tung tamang pagirintindien tung Dios ang ya ra ka man ay nagipagpabugal nira, ya ra kay nagapalalpaku. Asta yang maskin unu pang palaksuay ta pagirisipen nirang pagpasuag tung ni Jesu-Cristo, ya ra kay nagasaklawan ang basi pa ra ilem asan da nga manmanay tanirang magpagaem tung anya. ⁶Dispuis kung mapaita mi ra nganing tung yeen ang yamung kadaklan asan panangeramu ra ta ustu tung ni Jesu-Cristo ig pagpaayunamu ra ka tung pagkaapustulu, atia simpanaw ra kang magpadapat ta disiplina tung kumpurming tinu pa asan ay pagpadayun pa ka enged tung pagpasuag na.

**Nagasambit Na Yang Katuyuan Enged Yang Katengdanan
Na Ang Talagang Para Tung Ikaayen Nira (10:7-11)**

⁷Kung isip-isipenu, yang nagintindien mi, midyu ya ra ilem yang nagaita mi tung sagpaw. Kung tinu pa asan ay pagtalig tung sadili na ang tanya pinilik ni Jesu-Cristong mangerengan tung anya, dapat ang isipen na ka ang kung matuud ang tanya pinilik na, pati yuu ya ka. ⁸Kipurki maskin ipagpaambugu pa yang katengdananu ang midyu tung subra pa tung magkabagay, indiw

ra ka enged mapaeyak. Kipurki ya ra ka man ay ipinaggiar ni Ginuu ta tung yeen ang yang katuyuan na, belagan ang maganing ang yay panielianung manranga tung numyu, kung indi, ang para mapadagen-dagenanamu ra yeen ang para mas pang magtinlu yang pagurusuyun mi tung nagayunan na. ⁹Nagasambitu tiang katuyuan yang katengdananu ay ugud anday maglaum tung yeen ang yang nagipagpaekelu tung numyu ta mga sulat, ay ugud asanamu ra papaeldayung patarantaen. ¹⁰Ay kipurki may duma asan ang pagriklamu ang kung magsulataw ra nganing unu tung numyu, duru unug puiusa kag masyadug lebat yang karga na. Piru kung asanaw ra unu tung numyu, belagaw unu sarapeten ay yuu unu talawan, ig indiaw ka unu maskeng mamatang-batang ta bitala. ¹¹Ya taa yang dapat ang intindien yang sasang taung pagbitala ta maning tia: kumpurming unu pang pasaisayung mapanimanan mi tung isinulatu tung numyung andanaw pa asan, ya ra kang pisan ay maita mi tung ulagu kung asanaw ra nganing.

**Yang Pamarik Na Tung Katadlengan Ang Nagapatielan Yang
Duma Ang Tanya Unu Anda Kang Lagi Ay Katengdanan
Nang Nagparakawutun Duun Tung Corinto (10:12-18)**

¹²Ya ilem may sasa ka man ang panalawanu asan. Indiaw ra ilem enged magpangaas ang magpakitupu tung duma asan ang andang pisan ay pandalendenan nirang magpadayaw tung numyu ang tanira unu buat na pa may katengdanan ang abwat. Yang sadiliu indi ra ikumpalaru tung nira. Teed mi, tanira ka mismu ay pagpakdul yang pitik ang pagpasunairan nira tung mga sadili nira ang pagkatapus pirmi ilem ang pagkurumpalar-kumpalaran tanirang pagparaabwat-abwatan. Talagang andang pisan ay naerem nira! ¹³Piru ta yeen, indiaw magambu ang may katengdananung subra pa tung sukat ang magkatama, kung indi, asan da ilem agipausuyayu tung sukat ang ipiniar yang Dios tung yeen ang asta asanaw ra ka man nganing nagparakawutun tung numyu. ¹⁴Kipurki belagan ang maganing ang tung pagparadagen-dagenenung naa tung numyu ang nagapasubraanu ra yang sukat ang atiating ipiniar na tung yeen. Kung indiamu galang pinagpakawutanu atiating primiru, tay puis nagapasubraanu ra ka man din. Piru yuu ra nganing ay katukawan ang nagimuras ang asta nakawutaw ra asan ang nagparakawutun tung numyu yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo. ¹⁵Indiaw nganing pagambu ang yeen da yang inubra ta duma ang katulad ka tung duma asan ang pamagpakigkuntra tung yeen ay kipurki tia subra ra tung sukat ang ipiniar tung yeen. Kung indi, dakulu yang sarigu tung numyu ang mintras dumakul dang dumakul yang pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo dumakul da kang dumakul yang kumpiansa mi tung yeen ang talagang pinakdulanaw ra ka man yang Dios ta katengdananung mangerengan tung ni Jesu-Cristo asan tung numyu ang pirmi ka man ang

uyun tung sukat ang atiang ipiniar yang Dios tung yeen. ¹⁶Asanaw ra nga tawangay mi ang asta mapagparakawutunaw ra ka tung mga tau duun tung duma-rumang banwa tung tukawan ming indi pa nagapalikeran ta duma yang Matinlung Balita. Atia, indiaw magpabugal natetenged tung inubra ta duma duun ang yeen da, kung indi, yang sulaminting ibalitaw teed ilem tung sadiling inubraw. ¹⁷Yang linyang nagaususyu ya ra yang sasang sinambit tung kasulatan ang maganing,

“Kung tinu pay malelyag ang magpabantug, belagan yang sadili na ya ipabantugay na, kung indi, ultimu ra ilem ti Yawi, ya ray dapat ang ipabantug na,” maganing^h.

¹⁸Ay ya pa agari, yang taung aprubadu, belag da yang pagpabantug tung sadili na, kung indi, ultimu ra ilem yang taung bantugun ni Ginuu ta yay talagang aprubaduⁱ.

**Pagkeba-kebaan Da Ta Duru Yang Dedlaan Na Ang
Muya Tanira Liwerengen Da Ta Duma (11:1-6)**

11 ¹Kisira ra rin ang pasinsiaenaw ra kanay numyu. May pira pa ilem ang tagang gustuu rin ang ianing tung numyu. Piru muya laumanaw ra ka ilem numyu ang yang sadiliu ya ra ilem agipadayawayu ang maning pa tung sasang taung kabus-kabus. Piru maskin pang maning tia, ya ra ka engaged ay ingalukunu tung numyu ugud. ²Ya ray nagaingaluku tung numyu ay kipurki durug ketel yang pangimunu ang katulad ka tung pangimun yang Dios^j. Anday dumang nagapangimunanu ya ra yang mga taung atiang pamagturuldokun tung numyu ang para patalangenamu ra nira tung pagtaraligen mi. Ay yang kaalimbawaan mi maning pa tung sasang daralang limpiu ta ugali ang ipinabinalayu tung sasang tau ang ya ra ti Jesu-Cristo. Indiaw engaged malelyag ang yang gegma mi tung anya magtenakan pa. ³Yang pagketab-ketawan engaged yang dedlaanu para tung numyu ang muya makbungamu pa tung ni Eba atiang tukaw. Katulad tung anyang nadayaan yang nagpairaw-iraw ang atiang durug kaansianung magpandaya, yamu ya ka^k. Ay muya liwerengenamu ra ka yang mga manigtulduk ang atia ang yang mga isip mi nagapatalang da nira tung pagtaraligen ming tedek ig gegma ming bugus tung ni Jesu-Cristo. ⁴Aywa indiamu aningenu, kipurki alkuntaduamung pagrisibi tung maskin tinu pay magkawut asan ang magparakawutun natetenged tung ni Jesus buat ang pagkatapus indi engaged nganing magkatunu tung ipinagpakawutu tung numyu atiang primiru. Nagarisibi mi ra ka nganing yang sasang ispiritu ang aparti

^h 10:17 Jeremias 9:24; 1 Corinto 1:31 ⁱ 10:18 Ikumpalar tung 1 Corinto 4:4-5.

^j 11:2 Maayen pa ikumpalar tung nasulat tung Exodo 20:5; Oseas 1:3; Ezequiel 16; Isaias 50:1-2; 54:1-8; 62:5. ^k 11:3 Genesis 3:1-5, 13

tung Espiritu Santong rinisibi mi atiang primiru. Nagapauyunan mi ra ka iletan nganing yang aganingen nirang Matinlung Balita buat ang dakulu yang pinagapartian na tung balitang ipinagpakawutu tung numyu atiang primiru. ⁵Kaministiran pasinsiaenaw ra kanay numyung magkereng tung sadiliu, ay tung pagintindiu, indiaung pisan nagataktak tung dating mga apustul ang atiang paganingen yang mga bisita ming atia ang indi unung pisan mapasiring-siringan¹. ⁶Maskin anda ka man ay pinagaranung abwat natetenged tung matinlung pametang-betang ta bitala, piru sagaraw rang sagad tung Matinlung Balitang naang nagipagpakawutu tung mga tau. Ya ra kay pirling nagapapruibaanu ta mupia tung numyu.

Yang Nagipanuwal Na Tung Nagibangdan Yang Duma Tung Anya Ang Tanya Unu Belagan Matuud Ang Apustul (11:7-11)

⁷Atiang pagparakawutunu tung numyu yang Matinlung Balitang liit tung Dios, indiaw ra ka man nagpaukupar tung numyu, kung indi, midyu tung nagparanekaw yang pagkabetangung nagpeges tung ubrang pastikular. Aywa, ya ray nagipakusalak mi tung yeen ang ya ra nganing ay dakulung pabur tung numyu ang yamu mapabtang tung abwat? Teed mi, tung pasaisung atia, asanamu ra naging mga kinasakpan da yang Dios^m! ⁸Kuwali pinanakawanu ra iletan yang duma-rumang grupung nagpaekel ta supurta tung yeen basta mapagpadagen-dagenaw ra iletan tung numyu ta diwaldi. ⁹Atiang asanaw pa tung numyu, maskin kinampusaw ra, indiaw ra ka enged nagpaukupar tung numyu, maskin tung ninu pa asan. Ay yang kakulanganu, inasikasu ra yang mga putul tang namansiliit tani tung Macedonia. Ig tung uras ang atii nagamligaw ra ta mupia ang indiamu iletan lebatan tung yeen. Ig maskin tung magpaluyut ya pa ka enged ay amliganu ta maayen. ¹⁰Talagang matuud yang bitalaung atia ay katulad ka tung ni Jesu-Cristong pulus matuud yang pinaganing na, ya ra kay nagapausyanu. Talagang andang pisan ay tau asan tung intirung sinakepan yang Acaya ang yay mapagpaimukli tung yeen tung nagipagpaambungung naa ang indiaung pisan pagpaukupar tung mga taung pagapamati tung yeen

¹ 11:5 Nasakuyan ni Pablo yang dating mga apustul natetenged tung mga manigparakawutun ang atiang buklien ang sinambit na tung birsikulu 4. Ay yang pagabuat nira, pirling pamagsambit yang mga aran yang dating mga apustul ang ya unu ay namanuwul tung nirang mamagturuldukun duun tung nirang mga taga Corinto buat. Ig ti Pablo ya ra aganingay nirang araneke pa unu ta katengdanan tung dating mga apustul ang atia. ^m 11:7 Atii kanay duun tung banwa nira, tung pagintindi yang kadaklan, kung may sasang manigtulduk ang magpeges ta ubrang pastikular, indi rag sapten nira, pati yang nagitulduk na, ya ka. Ay yang rasun nira duun, yang sasang manigtulduk dapat ang indi magparanek tung pagkabetang na kung gustu nang panangeren ta mga tau. Purisu natural ang magpaukupar tung mga taung pagapanuldukan na.

ang pagparakawutun yang Matinlung Balita. ¹¹Natetenged tung unu pa wasu ang ya ray nagaamliganu ang indiamu enged lebatan tung yeen? Natetenged basu ang yuu napekanaw ra ta gegmaw tung numyu? Belag ka. Ay yang Dios yay nagaske ang nagagegmaanamu yeen ta duru.

**Nagasambit Na Yang Pagasikad Na Tung Pasais
Nang Atiang Indi Pagpaukupa (11:12-15)**

¹²Talagang idayunu ka enged yang pasaisung atia ugud asan da nga kalawayu ta katalengan yang duma asan ang pamagpaukupa tung numyu ang ya ray nagapatielan nirang pamagpaambung ang tanira unu mga apustul ka ig yang pasais nira unu pariu ka ilem tung pasaisu buat. ¹³Kipurki yang mga taung atia pamagpaapustul-apustul da ilem. Tanira mga manigparakawutun ang mga mandaraya ay pamagpasuad-suad da ilem ang tanira matuud ang mga apustul ni Jesu-Cristo. ¹⁴Indiita ilem mabereng tia kipurki maskin ti Satanas nganing pagpasuad-suad ka ang tanya sasang angil ang masulaw yang pagkabetang na ang para aningen kang liit ka man tung Dios. ¹⁵Purisu belagan makabewereng kung yang nagapanuwul na pamagpasuad-suad ka ang tanira nagapanuwul ka ni Jesu-Cristong mamagerekelen tung pagburuaten yang matitinlu. Piru yang panampetan nira tung uri, pakdulan yang Dios ta parusang magkabagay ang pisan tung mga inubra-ubra nirang atiang pagpandaya.

**Nagaulit Na Yang Pagpailala Tung Pagkaapustul Na
Ang Maninga Tung Pagpaambung (11:16-29)**

¹⁶Buinu, ibaliku ra kanay tung inaningu ta nungayna ang yuu magintraw ra kanay pakabus-kabus. Purisu anday maglaum tung yeen ang yuu kabus-kabusaw ra ka man ang matuud. Ugaring ilem kung magkamaning da ka man tia yang pagpabetang mi tung yeen, tay pagingalukaw rang lagi ta pasinsia tung numyu, ugud pati yuu lugtanaw ra ka numyung magpaambung da ka kanay ta gesye ang katulad ka tung mga pamagpaapustul-apustul ang atia. ¹⁷Kung tung bagay yang pasaisung naang pagbitala belagan ka man pariu tung pasais ni Ginuu ta atiang taa pa rin tanya, kung indi, tung pagparambugunung naa natetenged tung pagkaapustulu, yuu ka ilem agpagpakabus-kabus. ¹⁸Ay kumus duru ra asan ang pamagpaambung ang para ilem tung ikaayen yang mga pagkabetang nirang sadili, pati yuu midyu tung magpaambungaw ra ka ugud. ¹⁹Simpri kumus duruamug katataku, belagan maliwag siguru tung mga isip ming magpasinsiaamu ra tung yeen, ay midyu magsadyaanamu ra ka nganing tung duma ang nangakabus-kabusan da. ²⁰Ay ya pa agari, telengan mi ra ilem yang nagainabu asan. Maskin may asan ang maning pa tung pamangirepen da tung numyu ubin pamagpanlepes da ang yamu ra ilem agdayaay nira,

ubin pamaglamku tung numyung pamagduminar, nagapasinsiaan mi ra ka ilem nganing. ²¹Abaw lastima ilem! Kung belaganaw ilem ka man talawan ang yay makakaeyak ang aminenu, dapat da rin ang inubraw ra ka yang maning ka tia tung numyu. Tatal nagaagwantaan mi ra ka palang magpasinsiaan!

Simanyan kung unu pay gustu yang sasang tau asan ang palangaasan nang ipagpaambug, ya ra kay palangaasanung ipagpaambug ka. Ugaring yang papatandaan mi ilem, yang pasaisung naang pagpaambug, yuu ka ilem agpagpakabus-kabus. ²²Kung tanira pamagpaambug ang tanira mga Hebreong pulutiku, yuu Hebreo kang pulutiku. Kung tanira pamagpaambug ang tanira mga kinasakpan yang nasyun ang Israelⁿ, yuu ya ka. Kung tanira pamagpaambug ang tanira mga kanubli ni Abraham^o, yuu sasa kang kanubli na. ²³Kung tanira pamansianing ang tanira unu pamagpaturuwulun buat tung ni Jesu-Cristo, ta yeen, maskin midyuaw ra ilem tung sasang taung kabus-kabus ang pagbitala, mas pang may mapailalaw kay tung nira ang yuu talagang turuwulunaw ka man anyang matuud. Katulad da asan tung pagparakawutunu yang Matinlung Balita, durung bedlayung iginastaw. Dispuis pira-pira rang bisis ang ipinakalabusaw arangan da ilem tung pangerenganu tung ni Jesu-Cristo. Indi ra ilem mabilangu kung pira-piraaw rang bisis ang suminalapuaw ta paaplit ta palu. Pira-pira ra kang bisis ang napbesaw ra rin tung kamatayen. ²⁴Malimaaw rang pinaburdunan yang mga masigkanasyunung mga Judio ang may mga katengdanan, ang taluklung puluk may siam ang lapdes na. ²⁵Makluaw ra kang pinalu yang mga taga Romang may mga katengdanan. Ig minsaaw ra kang pinagtarawangan ang pinagbatu ang para imatayenaw ra rin. Makluaw ra kang napasara ta parusdak yang nagasaayanu tung teeb ig may minsa pa ang nagapun da ilem may nagdamal pa ang palutaw-lutawu tung alauran. ²⁶Kumus durung pagparanaw-panawenung pagliliwutun tung maskin ay pang banwaay, yang kabuii pirmi ilem ang nagapabtang tung pangalang-alangan. Kung kaisan naalang-alangaw ra rin tung paglalakterenu tung mga subang maktel yang tulwa na. Indiaw ka engaged nalibri tung karisguan, maskin ariaw pa nagteyeb, maging tung mga siudad, maging tung mga banwang palag-palag yang tau na, maging tung teeb man. Kung kaisan naalang-alangaw ra ka rin tung mga tulisan ang nagkarapanaw-panawanu. Kung kaisan pinaliwaganaw ta duru yang mga masigkanasyunung mga Judio ig kung kaisan pati yang taga duma-rumang nasyun ang belagan mga Judio, ya ra kay namagpakdul

ⁿ 11:22a Yay nasyun ang pinagpilik yang Dios ang tukaw ang para mamaging mga tauan nang sadili. ^o 11:22b Yay namuad tung nasyun nira ig pinangakuan yang Dios ang pakdulan ta kaayenan ang dakulu yang kantidad na pati yang mga kanubli na.

ta karisguan tung yeen. Ig kung kaisan naalang-alangaw ra ka rin nganing tung mga taung pamagpatunu-tunu ilem ang tanira unu mga masigkatumataligu ka buat. ²⁷Dispuis belag ilem gesye yang bedlayung nagtrabaw ang ya ra kay ibinalakyangu tung pagparakawutunu. Durung mga lawii ang pelek yang eleku. Napanawaw ra ka ta pasuwuk may pakanal. Muya-muyaaw rang namlek tung pagparanganenu ang para anday paglingatanu tung pagpaturuwulunu tung ni Ginuu ta. Napasaranu ka yang lamig ang subra ang naalang-alangaw ka man ta pagarawelenu. ²⁸Ig puira pa tung nagkarapasaranung duma ang indi ra panambitenu, kaldaw-kaldaw pagsintiaw ta lebat sigun tung pagkeba-keba yang dedlaanu kung ya ra ilem agari yang pagtaraligen yang mga kaputulan tang pamagsaragpun ang kada sam pundaan tung duma-rumang banwa. ²⁹Kung tinu pay nagabalitaanu tung nira ang panluway ra, asan da ka nga sintiayu yang kaluluwayenu kang pagpasunaid tung anya. Kung tinu pay nagabalitaanu tung nirang nagpaguyud da ta tuksung nagpakasalak, agaampayanaw ra ta kapupungawenung duru tung anya ang nunut da ka ta kaerepung duru tung binuat tung anya yang nagsunlug.

**Nagasambit Ni Pablo Yang Sasang Napasaran Na Ang Ya
Enged Ay Pagpailala Tung Pagkamaluway Na (11:30-33)**

³⁰Kumus nagaregsananaw ra ka man ang magpaambug^p, yang ipagpaambugu ya ra ilem yang sasang napasaranung pagpailala enged tung pagkamaluwayu. ³¹Yuu magsumpaanu pa tung aran yang Ampuan tang Dios ang ya ka man mismu yang Dios ang pinanaligan ni Ginuu tang Jesu-Cristo atiang taa pa rin ang ya kay paganingen nang Ama na. Magkabagay ang pisan ang tanyay dayawen tang asta tung sampa. Yay nagaske ang indiauw pagbukli tung nagianingung naa. ³²Atiang duunaw pa tung Damasco, yang Gubirnadur ang atiang linugtan ni Adi Aretas ang mangatengdanan duun, ya ray nagpabantay tung mga guardia duun tung mga purta yang ciudad ang para kung magluaw, deepenaw rang lagi nira. ³³Teed mi tiang pagkamaluwayu ang yuu ra ituntunay yang mga kaarumananu tung sasang tiklis ang ipapuklutay tung bintangana yang padir, bakluaw pa ka nga libri tung pudir yang Gubirnadur ang atia^q!

Sasang Bulung Tung Kulung Pagdakul (12:1-10)

12 ¹Katulad tung nagianingu nungayna, talagang nagaregsananaw ra ka man ang magpaambug. Purisu, maskin nagaskeanung muya puiding anday pakawutun nang ikaayen mi, ilakteru ra ka enged kanay

P 11:30 Naregsanan tanya ay natetenged tung mga pamagpaapustul-apustul duun tung Corinto ang namagtagam ta tiwakaw tung anya. Balikan yang inaning na tung 11:16 magdarasun. **¶ 11:33** Mga Binuat-buatan 9:23-25

yang isturia tung mga bagay ang ipinagpabunayag ni Ginuu ta tung yeen ang duun da ipapanaway na tung ipinadakat na tung panelengu. ²May nagailalaung sasang tumatalig tung ni Jesu-Cristo' ang may nainabu tung anya atiang tukaw ang simanyan may sam puluk da may epat ang takun ang nagtaraklib. Yang taung naa gulping ingkelan duun tung yaklung esleb yang kalangitan^s. Indi ilem nagaskeanu kung yang tinanguni na mismu ingkelan duun u kung nabutwan. Anday dumang nagakdek tia, ultimu ra ilem yang Dios. ³⁻⁴Basta yang nagaskeanu ilem tung taung naa, gulping ingkelan duun tung kaismayaan. Ulitenu pa ta minsa. Indi ilem nagakdekanu kung yang tinanguni na mismu ingkelan duun u kung nabutwan. Anday dumang nagakdek tia ultimu ra ilem yang Dios. Atiang duun da tanya, may nagnel nang inding pisan mapabagayan na tung bitala tang mga tau ig indi nganing sarang ang bengaten ang maskin tinu pa. ⁵Purisu yang taung atia ya ray bagay ang ipagpabantugu, piru kung natetenged tung sadiliu indiw ra magpabantug, puira pa tung mga bagay ang pagpailala tung pagkamaluwayu. ⁶Ay kipurki kung gustuu rin ang magpaambug natetenged tung mga bagay ang atii, indiw ka magluang maning pa tung sasang kabus-kabus ang pagbitala, ay natetenged pulus matuud yang magbitalaenu. Piru indiw ra ilem ka engaged magpaambug ay nusias yuu ray tingaraen ta mga tau ang mas abwat kay tung nagkaraita nirang nagkarabuat ig tung nagkaranggel nirang ibinitalaw.

⁷Dispuis, ang para indi ilem dumakul yang kuluu natetenged tung ipinagpabunayag ang atii tung yeen ang duru ka man ang pisan agkabewereng, may sasang ipinakdul tung yeen ang maning pa tung tenek^t ang ya rag teteneng tung tinanguniu. Bilang pinaangayanaw ra ni Satanas tung sasang angil na ang para papinitinsiaanaw ra anyang tigbaken ugud indi dumakul yang kuluu. ⁸Maklung bisis ipangarawaw tung ni Ginuu tang kuaten na ra tung yeen. ⁹Ang pagkatapus yang tuwal na tung yeen, "Maskin indi ra kuatenu tia, ultimu ra ilem yang tawangu ay kaministiran mu ang para kayanan mung agwantaen. Ay kipurki

^r 12:2a Anday dumang taung nadapatan yang inaning ni Pablong atia, kung belagan tanya ra ka mismu. Asan da nga basaay ta tung 12:7 ang para mabilugan ta. Maning ka tia yang pamatang-batang ni Pablo ta bitala ay anda engaged ay gustu nang magpasapet yang sadili na ang para magpaambug din natetenged tung makabewereng ang atiang nainabu tung anya. Purisu duun da ilem itugyanay na tung dumang tau ang kuari ang yay nainabuan.

^s 12:2b Bilang duun tung kaabwat-abwatan engaged yang kalangitan ang ya ka man ay pagatiniran yang Dios. ^t 12:7 Kung natetenged tung tenek ang atiang sinambit ni Pablo, matinlung ikumpalar ta tung sinambit tung Mga Bilang 33:55; Josue 23:13; Mga Hukom 2:3; Job 1:6-12; 2:1-10; Ezequiel 28:24. Kipurki duun nga basaay ta natetenged tung maning pa tung mga tenek ang ipinamakdul yang Dios tung mga tauan nang atiang tukaw pa. Sasang ipinananglit tung mga disiplinang ipinagpadapat na tung nira ugud basi pa ra ilem ikaayen nira tung uri. Tung uras ang atii, yang ginamit nang magdisiplina tung nira, ya ra yang mga taga-duma-rumang nasyun ang namagpakigkuntra tung nira.

kung aria pag luwayay, asan da ka nga sintiyay mu yang kagaemanung mas pang kemtel ang magtawang tung nuyu,” maganing. Purisu ya ray natengeran na ang durug sadya tung isipung magpaambug natetenged tung kumpurming panluwayanu ugud asanaw ra nga landungay ang pirmi yang kagaeman ni Jesu-Cristo. ¹⁰Purisu agrisibienu tung matinlung kinaisipan kung yuug pasaray ta panluwayanu u kung yuug insultuay, u kung yuug papinitinsiaay u kung yuug deeg-deegay u kung yuug paliwagay ang yang tanan ka man ang mga maning tia nagainabu tung yeen arangan da ilem tung pangerenganu tung ni Jesu-Cristo. Ay kipurki, kung ariaw pag luwayay, asanaw ra ka nga paeyangay na ta ikayaw tung maskin unu pay nagapasaranu.

**Nagaulit Ni Pablo Yang Dumang Mga Bagay Ang Pagpailala
Tung Pagkaapustul Na Ang Ya Ra Rin Ay Dapat Ang
Dinemdem Nirang Namagkereng Tung Anya (12:11-18)**

¹¹Anday dumang ipinagpakabus-kabusung nagintra paambug ang maning tia, kung indi, midyu tung nagaregsananaw ra ilem numyu. Ay dapat da rin ang kindenganaw numyung dinayaw tung mga taung atiang pamagpasuad-suad ang tanira pagapanuwul ka ni Jesu-Cristo. Kipurki maskin anda ka man ay kakuinta-kuintaw ang katulad ka tung nagaaning nira, piru ekel tung ni Ginuu tang pagpaktel tung yeen, indiaung pisan nagataktak tung dating mga apustul ang atiang paganingen nirang indi makdingan^u. ¹²Atiing asanaw pa tung numyu, tung pagerekelenu tung katengdananu may nagkaraita ming mga talandaan ang yay pagpailala tung sasang matuud ang apustul. Katulad ka tung pasaisung nagparakawutun ang maskin durung napasaranung kaliwagan asan, inagwantaanung nagprusigir ka enged. Lugud da ka asan may mga pruibang makektel ang ipinabuat yang Dios tung yeen ang ya ray naberengan mi ta mupia. ¹³Talagang tama yang pagerekelenu tung pagkaapustulu asan tung numyu. Ay kipurki kung ikumpalaramu pa yeen tung duma-rumang mga tumatalig ang kada sam pundaan, pariu-pariuamu ka ilem ang indiamu ka linipi-lipiu, puira pa siguru atiang indyaw ra ka man nagpaukpar tung numyu ang katulad ka tung pagabuat yang duma. Tay puis kung yay sasang kasalananu tung numyu, patawarayaw ka numyu!

¹⁴Paamananamu ra kanay yeen ay numaan simpanaw rang mangay asan tung numyu ang ya ray pangyaklung angayu asan^v. Kung

^u **12:11** Yang mga aran yang dating mga apustul yay nagagagamit yang mga taung atiang nagipaaman ni Pablo tung nira ang ya unu ay namanuwul tung nirang mamagturuldukun duun tung Corinto buat. Balikan ta yang sinambit ni Pablo tung 11:5 pati yang pasanag. ^v **12:14** Yang primirung pagangay na duun tung nira ya ra atiang primirung pagparakawutun na tung nira yang Matinlung Balita ang sinambit ni Lucas tung Mga Binuat-buatan 18:1-18. Yang yadwang angay na duun ya ra yang sinambit na tung sulat ang

naa tung 2:1 ang durug pungaw yang pinakawut na.

kumawutaw ra nganing asan, indiaw pa ka enged magpalbat tung numyung magpaukumar ay natetenged belagan yang kuarta mi yay nagasikaru, kung indi, yang kinaisipan mi mismu kung ya pa agaring matawanganamu ra yeen tung pagtaraligen mi ay natetenged yamu ra kang lagi ay nabtang ang maning pa tung mga anaw. Kapurusu katulad tung mamagarana ang yang kadagmitan ang mainabu, belagan yang mga mamula ang yay dapat ang magsimpan ta ikaayen yang mga ginikanan nira, kung indi, yang mga ginikanan. ¹⁵Ta yeen ang nabtang ang maning pa tung ama mi, durug sadya tung isipung maggamit yang tanan ang puitsaw, maskin kampusunaw pa, basta matawangaw ilem tung numyu ang para mas pang kemeet yang pagtaraligen mi tung ni Ginuu ta. Piru midyu kung ay pa tiing ya ra agalutuk agalutuk yang gegmaw tung numyu ang aywat asan dag panlabnay ang panlabnay yang gegma mi tung yeen?

¹⁶Buinu, siguru paununamu ka ang indiaw ka man nagpalbat tung numyung nagpaukumar, piru muya may maganing ang kumus yuu unu duruaug kaansianu, naeklanamu ra ilem unu yeen ta kulu. ¹⁷Elat kanay, kung natetenged tung mga arumanung atiing pinanuwulung mansiangay asan tung numyu, basu may sam bilug tung nira ang pinapanlepesu tung numyu? ¹⁸Ay ti Tito ka man pinaktelu yang isip nang mangay asan, pati yang sasang putul ta ipinanunutu pa ka man tung anya. Aywa, ti Tito wasu, yay nanlepes tung numyu? Belag bang yami ni Tito pagsinasayami ta pagasikad yamen? Belag bang pariuami ka ta mga pasais?

**May Duruang Klasing Pangamanan Ni Pablo Kung
Kumawut Da NGaning Duun Tung Nira (12:19-21)**

¹⁹Muya tung pagbasa mi tung nagianingung atia, malaumanaw ra ilem numyu ang anday dumang pagabuat, kung indi, pagdipinsaw ra ka ilem tung sadiliu. Piru belagan matuud tia ay kipurki maskin unu pay nagianingu tung numyu, nagianingu mismu tung katalungaan yang Dios ig nagapaeyanganaw ra ka ni Jesu-Cristo yang dapat ang ianingu tung numyu. Dispuis mga putulung nagamaalu, yang pagasikaru enged tung tanan ang atiang nagianingu tung numyu ang basi pa ra ilem ang matawanganamu ra yeen tung pagtaraligen mi tung ni Ginuung Jesus ugud asan da mas pang kemeet. ²⁰Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay yang nagaeldanu, muya kawutanamu ra yeen ang pagbuatamu ra ta indi malelyaganu ig maitaw ka numyung magbuat ta sasang indi mi ra ka malelyagan. Ay muya kawutanamu yeen ang yang duma pagsuruayan da ta ereketan ubin pagiriweg-iwegan da ubin panungkukan da ta kasilag ubin may pagpanadili ra ubin pagrarangaan da ta dengeg may dengeg ubin pagdaraldalan da ubin pansidarakul da yang mga kulu nirang pagparalandawan ubin kung unu pa man ang mga kagulanay ang

kawutanu. ²¹Yang nagaeldanu enged tung pagkawutu asan ang muya yang Dios ang pagpaturuwulunanu, ilugutaw si anya tung kaeyakan asan tung katalungaan mi ang asta magintrau ra ilem tangit natetenged tung dakele pa asan tung numyung nagpakasalak tan taa pa ang pagkatapus maskin pinakdulanu pa ta lugar nirang manligna, indi pa ka enged nagapanligna tung nagkarabuat nirang malalaway ang katulad ka tung pangumbaway ubin pangunlalii ang ya ra kay pinakleran nirang anday eyak-eyak nira.

**Nagapaamanan Na Tanira Ang Muya Maregsanan Da Ka
Enged Ang Magpadapat Ta Disiplina Tung Nira (13:1-4)**

13 ¹Simanyan kung mangayaw ra nganing asan, ya ray pangyaklung angayu tung numyu. Yang linyang pausuyanung manginsapu tung mga aruman ming atiang indi pa nagapanligna, kung unu pay mga kasalanan nirang nagikiga tung yeen, dapat ang paingmatuuran da ta durua ubin tulu nga sistigusan ang sasay bitala nira, baklu ra padapatayu ta disiplina^w. ²Atiing asanaw pa tung numyu tung pangyadwang angayu, bakluaw nagliit, pinagpaamananu ra kang lagi yang mga aruman ming kumpurming nagpakasalak^x. Numaan ang andanaw pa asan, pagpaamanaw si kang uman tung nira may tung duma pang kumpurming nagpakasalak da ka atiang andanaw ra asan. Panganingen mi ang kung asanaw si nganing tung numyu, indi ra pasinsiaenu yang kumpurming indi nanligna tung nagkarabuat nirang atia. ³Talagang padapatanu ra ka enged ta disiplina. Tutal, pagingalukamu ra kang lagi ta sasang pruibang ang ti Jesu-Cristo mismu yay pagpadapat ta bitala tung numyu ang tung yeen ka agitaligay na. Tanya talagang belagan maluway, kung indi, maktel ang magpadapat ta disiplina tung numyu. ⁴Kipurki tanya maskin maluway ka man atiang pagpalansang na tung krus, piru bui ra simanyan ekel tung kagaeman yang Dios. Tung anya ipananglitayu yang sadiliu ang maskin maluwayaw ka man tung pagterelengen yang duma, piru kung asanaw si nganing tung numyu, bistu mi ra yang puirsauang magpadapat ta disiplina ay kasiraanami ra ka ni Jesu-Cristong magpadapat ekel tung kagaeman yang Dios. ⁵Yang mga sadili mi mismu, ya ray dapat ang insapuen mi ta maayen. Bilang talimaanen mi kung talagang matuud yang pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo bilang nagapanuntan mi ka ta pagturanen mi yang mga kalelyagan na. Indi mi wasu nagapanimanan tung mga sadili mi ang tanya pagpakigsasa ra tung numyu? Puiru pa

^w 13:1 Ingkelan ni Pablo tung Deuteronomio 19:15. Ginamit ka ni Mateo tung Mateo 18:16 ig ginamit ka ni Pablo tung 1 Timoteo 5:19. ^x 13:2 Kung gustu tang maintindian kung unu pang mga kasalananay yang binuat nira, balikan ta ra kanay yang sinambit ni Pablo tung 12:20-21.

ilem kung tung paginsapu mi ang anda ray lumintaw, tay puis asanamu ra magluang palyadu. ⁶Ugaring, dakulu yang sarigu ang tung paginsapu ming atia tung mga sadili mi, asan da ka nga maladmaray mi ang pati yuu indiaw ra ka nagluang palyadu ang maning anday pinakawut na yang pagparakawutunu tung numyu atiang primiru. ⁷Nagipagampuamu ra nganing yeen tung Dios ang tawanganamu ra anya ta mupia ang indiamu ra engaged magbuat ta maskin unu pang malalainay. Yang pagasikarung pagampu, belagan ang maganing ang para asanaw ra magluang maktel da yang pagkaapustulu tung pagterelengen yang pamagpakigkuntra tung yeen. Kung indi, yang sulaminti ilem ang pagasikaru ang yamu magbuat ta pulus matinlu, maskin asanaw ra nga tetelengay ta duma ang yuu maluway gated indiaw ra nagpaita yang pagkaapustulung mapuirsang nagpadapat ta disiplin tung numyu. ⁸Kung magtinlu ra yang mga buat-buat mi, aywat padapatanamu pa yeen ta disiplin? Kipurki tia, kung ya pay buatenu, indi ka engaged magkatunu tung kamatuuran. Piru kung padayunan mi ka engaged yang mga ubra-ubra ming atiang mga malalain, ubligaduaw ra ka engaged ang magpadapat ta disiplin tung numyu gated yay nagaskeanung uyun ang pisan tung kamatuuran. ⁹Ay kipurki masadya tung isipu ang kung ariaw pag tetelengay nirang maluway, anday bali, basta yamu maktel da yang pagprusigir mi tung kalelyagan yang Dios. Purisu ya ra ka man nganing taa yang nagipagampu tung anya para tung numyu ang tung makali maulkan da yang pagurusuyun mi tung nagauyunan na ang nagkawaldang da. ¹⁰Ya ra ka man nganing taa yang ipinagsulatu tung numyu yang natetenged tung mga bagay ang atia mintras andanaw pa asan ugud basi pa ra ilem ang anda ray kaministiranung magpaita yang kaisegu tung numyung gamitanamu ra yeen ta katengdananung naang ipinagpiar ni Ginuu ta tung yeen. Ay kipurki yang katuyuan na engaged ang nagpiar, belagan ang maganing ang para gamitenung manrangga tung mga tau, kung indi, ang para gamitenung magtawang ta ust tung nira ugud asan da mas pang kemeet yang pagtaraligen nira tung anya^v.

**Yang Pagtapusan Ni Pablo Yang Sulat Na Ang May Mga
Impurtanting Nagipagpapusigir Na Tung Nira (13:11-13)**

¹¹Buinu mga putulu, ya ra ilem taa yang pagtapusanung bitala ang sarang maaningu tung numyu. Tadlengen mi ra yang mga ubra-ubra mi ugud maulkan da yang pagurusuyun mi tung kalelyagan ni Ginuung Jesus ang midyu tung nagkawaldang da. Ipadeet mi ra engaged tung mga isip mi yang tanan ang atiang nagipagpaktelu tung numyu. Dispuis magsarasaanamu ra ka ta kinaisipan may kinaisipan ang para maguruyunanamu ra tung matinlu. Kayanan mi ra yang tanan ang atia

^v 13:10 Ikumpalar tung sinambit na tung 10:8.

ay natetenged yang Dios ang yay pagpaeyang ta ustung gegma may matinlung paguruyunan ta magpurutul, ya ra ka mismu ay magpakigsasa tung numyung magpaktel. ¹² Dispuis kada magsaragpunamu ra ngani, kaministiran ang magsarapetanamu ang tedek ang pisan tung mga isip mi^z ugud asan da nga bistuay yang pagpurutulan ming talagang liit ka man ang matuud tung Dios.

Pati yang tanan ang mga putul ta tani ang ya ra kay binuat yang Dios ang mga kinasakpan nang sadili, pamagpakikumusta ka asan tung numyu.

¹³ Buinu, yang nagipagampu para tung numyung tanan asan ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman ni Ginuung Jesu-Cristo may yang gegma yang Dios asta yang pagpakigsasa yang Espiritu Santo tung numyung pagpaeyang ta paguruyunan ming matinlu.

Ya ra ilem tia ay maaningu tung numyu,

Pablo

^z 13:12 Kung pasadsaren ta tung bitalang Giniriego ang pagkatapus getesen ta ra ilem ang ilakted tung bitalang Tinagbanwa, ay maning taa yang palaksu na: “Magsarapetanamu ra ka ang asan da ipapanaway mi tung sagradung pagarara-araan mi.” Atii kanay tung panimpu pa na Pablo, kada mamagsaragpun yang mga tumatalig ang kada sam pundaan, yang sistima nirang magsarapetan, magerepepan tanirang magarara-araan, basta lalii may lalii ig baway ka may baway. Asan da nga bistuay ang tanirang magpurutul paggeregmaan ang talagang tedek tung mga kinaisipan nira.